

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / številka 43

V Celovcu, dne 28. oktobra 1954

Cena 1 šilling

SVETNIKI

Svetniki so ljudje velikega verovanja in junaške nrave popolnosti. Ne mislimo le na one, ki jih je Cerkev slovesno proglasila za svetnike, ampak vse z Bogom povezane in Boga ljubeče, ki so kdajkoli živeli: dobri in božji ljudje. Veliko jih je, da jih ne more nihče prešteti, iz vseh narodov in rodov in jezikov in vseh časov.

Kaj pa je na svetnikih tako posebnega, izrednega, nekaj povsem drugačnega kakor sicer pri neštevilnih ljudeh, ki živijo okoli nas in jih dobro poznamo? Ti svetniki so edini ljudje, ki so res nepozabni. Zakaj so tako blizu našemu srcu?

1. Svetniki so edino resnični in veliki dobrotniki človeštva. Oni niso iznašli nobene moralne orožja, niso povzročili nobene vojne niti prepira ali sovraštva. Nasprotno; skušali so spore ozdraviti, trda srca so omehčevali, obupanem so dajali novega poguma, odprli so srca bogatim in vili veselja ubogim. Zemeljskim vladarjem so govorili ponosno in neustrašeno, zatiranim pa milo in materinsko.

Bili so ljudje, ki so napravili zemljo prijetnejšo za bivanje in življenje svetlejšo, pa ne tako, da bi iznašli boljše razsvetljavo ali bolj zdravo stanovanje, ampak s tem, da so ustvarili med ljudmi boljše razmerje, dobre, miroljubne in složne odnose. Pripomogli so, da so se ljudje bolje razumeli in lažje prenašali drug drugega.

Zato nam ni nepozabna in trajna le njihova oseba, ampak tudi njihovo delo. Tega, kar so ustvarili svetniki, noče uničiti nihče, komur je mar dobrobit človeštva. Vse ustanove velikih osvojevalcev so že v začetku imele sovražnike, ki so skušali njihovo delo uničiti, toda usmiljenih sester, ki jih je ustanovil sv. Vincencij Pavelski, nihče ne želi s sveta odstraniti. Del vzgojitelja Don Boska noče uničiti nihče, kdor ljubi mladino. Tega, kar je pel sv. Frančišek, kar je pisal sv. Avguštin, kar je naslikal Fra Angeliko, ne more nihče sovražiti, to je mogoče edinole ljubiti in spoštovati.

2. Svetniki so naši tolažniki. Vedno nam dajejo vero v človeka in človeštvo in vero v nas same, ker nam vedno dvigajo vero v ideale, v dobro. Bili so ljudje, v katerih sta mogočno zmagovala duh in dobrot, medtem ko na zemlji vedno doživljamo premoč teme, sile in greha. Velike osebnosti v zgodovini se morajo za svoja dela zahvaliti ali ugodnim časovnim razmeram ali sili orožja ali krvi narodov ali svoji brezobzirnosti. Svetniki ne tako. Edinole v njih je zmagovala vestnost, pohlevnost, usmiljenje, zvestoba in ljubezen. Nad vsakim nagonom in silo, nad vsako navado je zmagala osebnost in svoboda.

3. Svetniki so naši vodniki. Ne po sili, divjanju in kričanju in po „komandah“, ampak s svojim molkom in tihim trpljenjem.

Ali so res naši vodniki, ali jih moremo posnemati? Svetniki so bili ljudje kot mi, ki so živeli v določenem času in razmerah, z manjšo ali večjo izobrazbo in talenti in zmoglostmi. Mnogokaj na njih je časovnega, le za tedanje razmere pametnega in mogočega in nemogočega in nesmiselnega bi bilo posnemati jih v vseh podrobnostih. Toda nekaj je na njih absolutnega, večnega in neminljivega: Bog! Bog v njih. Da je bil Bog središče njihovega verskega in uravnega življenja, središče njihovega ustvarjanja in ljubezni, to je absolutno, na noben čas vezano, kajti Bog je vedno. Da tudi na tem svetu lahko služimo Bogu, to je večno veljaven zgled svetnikov, to je njihovo delo. Ni torej res, da na tem svetu, v naših mestih in vaseh, v našem poklicnem delu, v našem veselju in trpljenju Boga ni mogoče najti, da moramo pozabiti nanj ali ga postaviti na zadnje mesto. Torej ni res, da je misel na Boga in ljubezen do Boga

Mohorjev knjižni dar

Da, so že dotiskane. Lepo število jih je: kar pet. Kmalu bodo nastopile pot po Južni Koroški, celo po vsem svetu, in naše bodo pot v vsako slovensko družino. Upamo, da bo njih vsebina našla tudi pot v srca.

Včasih so bile „Mohorjeve bukve“ edino razvedrilo za dolge jesenske in zimske večere. Večkrat so bile tudi edino izobraževalno sredstvo naših ljudi. Družile so v sebi „utile et dulce“, kakor pravi latinski pregovor, t. j. koristno in zabavno. Zlasti v današnjih dneh bi bilo spet zelo potrebno, da bi „poslušali“ knjigo. Kar slišimo in vidimo v radiu, kinu, je bežno, večkrat nezdravo za našega duha, knjiga pa nam na miren, premišljen način posreduje znanje, duhovno poglobitev in zdravo zabavo.

Začnimo pri koledarju. Največji je po obliki in tudi najbolj pester. Ker vemo, da ga bo vsakdo z veseljem prijel v roke, ga ne bomo natančno obdelovali. Ima svetovno-politične, narodopisne, gospodarske, verske in leposlovne članke.

Kdor je lani bral knjigo „Junakinja apostolata“, bo letos vesel drugega dela te knjige. Prevod je oskrbel preč. g. Rafko Vodeb.

Delo Andreja Einspielerja še živi

V nedeljo, dne 24. oktobra t. l., je bila v Celovcu blagoslovitev novega Kolpingovega doma za vajence. To poslopje bo v bodoče nudilo približno sto rokodelskim vajencem po razmeroma nizkih cenah možnost prenočevanja, prehrane in vzgoje po krščanskih načelih. Bilo je sezidano v veliki meri s pomočjo Obrtne zbornice v Celovcu, katere predsednik je dipl. ing. Robert Rapatz, ter tudi Kolpingove ustanove, ki jo vodi preč. g. Pavel Glanzer.

Tudi nas koroške Slovence veseli, da se je mogel Kolpingov dom znatno razširiti. Temelje za zidavo tega prvotnega doma je postavil prof. Andrej Einspieler, oče koroških Slovencev. Že leta 1855 je skupaj s stolnim pridigarjem Hadererjem ustanovil „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“. Ustanavljanje takih društev se je začelo v Nemčiji, kjer je nastala v sredi 19. stoletja po prizadevanju duhovnika Adolfa Kolpinga cela vrsta takih društev. Tudi v Avstriji so jih začeli kmalu zatem ustanavljati.

Ideje francoske revolucije so si hitro utrle pot med države srednje Evrope, zlasti delavski razred jih je z veseljem sprejel. Val socialističnih spisov se je razlil čez nemško deželo in je grozil zaradi svoje ne-

zlasti mladina naj bi se navdušila za ideale tako sodobne razširjevalke božjega kraljestva.

V obliki povesti je popisan življenjepis škofa Antona M. Slomška. V preprostem jeziku nas povede prisatelj, p. Bernard Ambrožič v prvi dve desetletji 19. stol. „Tonček s Sloma“ je naslov knjige, v kateri sodoživljamo Slomškovo mladost in ga spremljamo do njegove prve kaplanske službe in do časa, ko je spisal svoje veliko pedagoško delo: „Blaže ino Nežica v nedeljski šoli“.

V lepi žepni izdaji smo dobili knjigo vseh knjig: sv. pismo — božjo besedo. V lični knjižici so na finem papirju natisnjeni štirje evangeliji in apostolska dejanja. Knjižica je za vsakega kristjana pravi zaklad.

Mohorjeva družba nam je podarila še eno knjigo, katere naslov je: Na nepremagljivi skali. Spisal jo je lazarist preč. g. Janez Kopač. V tem delu nam je hotel prikazati dva stebra sv. Cerkve: sv. Petra, nepremagljivo skalo in sv. Janeza, apostola ljubezni. Ob knjigi bomo marsikaj razumeli, kar nam je bilo doslej nejasno. Pisana je poljudno, da bo vsakomur lahko umljiva.

Kdor hoče dobro izrabiti proste ure, mu svetujem: Vzemi in beri Mohorjeve knjige!

jasnosti, da odtrga delavca od Cerkve. V „Katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov“ so prav tako obravnavali socialna vprašanja, toda s katoliškega stališča, s stališča organske življenjske skupnosti in iz načela krščanske ljubezni do bližnjega. Najbolj pozitivno je bilo pri teh društvih, da so poudarjali prvenstvo duhovnega nad tvarnim.

Einspieler je bil društvu podpredsednik in ga je z največjo vnetostjo podpiral. S tem je pokazal, da mu je v resnici za medsebojno sodelovanje obeh narodov na Koroškem. Društvu je kupil l. 1879 stavbišče, da bi pomočnikom mogli sezidati hišo za društvene namene. Da je bil ta njegov korak pravičen, dokazuje sedanja znatna razširitev doma, kateri bo sprejel v bodoče številno družino vajencev v svoje varstvo. Pričakujemo od vodstva tega doma, da bo vzgajalo izročeno mu mladino, katere del bo prišel tudi iz dvojezičnega ozemlja, v duhu ljubezni in medsebojne strpnosti.

Blagoslovitev je bila v okviru večje slavnosti v veliki Kolpingovi dvorani. Kot predstavnik „Narodnega sveta koroških Slovencev“ sta se je udeležila predsednik prof. dr. Joško Tischler in tajnik prof. dr. Valentin Inzko.

Govoril je kancler ing. Raab

Važnost in pomen dela za vajeniško mladino je poudaril in pokazal zvezni kancler ing. Raab v svojem slavnostnem govoru. Ko je Karl Marx širil svoje zmotne nauke, je spoznal Kolping svojo socialno nalogo, da je preskrbel vajencem stanovanja in domove. Tudi danes se mali obrtniki uveljavljajo kljub industrializaciji in ti nudijo vajencem boljše izobrazbo kot velika podjetja. Doraščajočim vajencem je treba posvetiti več pozornosti. Nujnost današnjega časa zahteva, da se vajencem ne pomaga samo preko začetnih težav, temveč tudi pri oblikovanju značaja. Mladina ne sme osta-

tuja in nepraktična, le domišljija ali utopija, da mora moderni, prosvetljeni človek misliti le na zemljo in da je vsaka misel na nebesa le sanje, prevara in omama. Kajti svetniki so gledali zemljo, pa vendar imeli pred očmi nebo, so ljubili svet, pa vendar služili Bogu, so živeli v svojem času, pa ven-

dar pridobili večnost, so objemali ljudi, ne da bi žalili Boga, so se zatekali k Bogu, pa vendar niso zanemarjali ljudi.

Tako so svetniki naši dobrotniki, naši tolažniki in vodniki. In so naš zgled, ki nam neprestano kliče: Če smo mogli mi, zakaj ne bi tudi vi!

KRATKE VESTI

Kopije srednjeveških fresk iz Jugoslavije razstavljajo na Dunaju. Kopije fresk dajejo lep pregled o ustvarjanju umetnikov v času od 11. do 15. stoletja.

Četvorčki v Kanadi. 24-letna Kanadčanka je porodila tri deklice in enega dečka. Ker je bil porod za dva meseca prezgodaj, morajo četvorčke obdržati v bolnici, da jim morejo nuditi vso pomoč moderne medicine.

Tudi v Italiji so prometne nesreče na dnevnem redu. Kot poročajo, je bilo v prvih osmih mesecih t. l. samo pri prometu na cestah 3269 mrtvih in 63.000 ranjenih.

Japonski ministrski predsednik Yoshida potuje po Evropi. Teden dni je bil v Italiji, kjer je bil tudi v avdienci pri sv. očetu. Nato je nadaljeval svojo pot naprej v Anglijo.

Znana angleška univerza v Oxfordu je podelila abesinskemu cesarju, ki je trenutno na obisku v Angliji, častni doktorat.

Zemeljski plaz je zasul na Haiti celo vas s približno 260 prebivalci. Rešil se je le en deček, ki je pravočasno zbežal, in ena žena, ki je bila ob času nesreče na obisku v sosednji vasi.

V Južni Afriki v provinci Transvaal bo stopil v veljavo zakon, po katerem bo oškodovanih 760 misijonskih šol z 120.000 učenci. Zakon predvideva državno kontrolo za vse katoliške šole in postopno ukinitve vseh podpor.

10 vasi bodo zgradili za pregnane katolice iz Severne Indokine. V vsaki vasi bo 2500 ljudi in vsak dobi še en hektar rodovitne zemlje. Denar za to bo prispevala ameriška organizacija NCWC.

Zaradi epidemije otroške ohromelosti so v Severni Škotski zaprli 86 šol z 11.000 učenci. Tudi v Švici je ta bolezen zahtevala že pet smrtnih žrtev.

Povodenj v južni Italiji. V pokrajini južno od Neapla je silno deževje povzročilo ogromno škode. Kot poročajo, je bilo 200 mrtvih in prav toliko ranjenih in pogrešanih. Mnogo hiš je porušenih in mnogo ljudi je izgubilo svoje imetje.

V preteklem tednu je bilo v Avstriji 1112 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 773 ranjenih in 32 mrtvih. Na Koroškem je bilo 110 nesreč, 47 ranjenih in 4 mrtvi.

VOLITVE V ZBORNICO ZA DELAVCE IN NASTAVLJENCE

Podobno kot smo poročali o volitvah v deželne zbornice v zadnji številki našega lista, so potekale tudi volitve za zbornico za delavce in nastavljenice. Obe vladni stranki sta dobili novih glasov, ki gredo večinoma na račun VdU. Ta se tudi sedaj ni mogla uveljaviti. Razmerje glasov pri obeh velikih strankah ostane podobno, kot je bilo doslej.

LJUDSKO GLASOVANJE V POSARJU

V Parizu so se zedinili o Posarju. To ozemlje bo dobilo evropski statut v okviru Zapadnoevropske unije. Funkcije, ki jih je do sedaj imela Francija, bo prevzel evropski komisar, ki pa ne sme biti Francoz ali Nemec in tudi ne domačin iz Posarja, domnevajo, da bo to Anglež. Dovoljene bodo spet nemške stranke in po treh mesecih proste delovanja se bo ljudstvo svobodno izreklo za ali proti predlaganemu posarskemu statutu. Tri mesece po glasovanju bodo volitve v novi deželni zbor. Gospodarska unija med Francijo in Posarjem ostane, Nemci pa imajo pravico, da si uredijo enake odnose s Posarjem, vendar ne smejo ogroziti francoskih zvez.

Sporazum o Posarju je naletel na Zapanu na ugoden odmev. V Nemčiji pa se je predsednik socialdemokratov Ollenhauer izrazil proti takemu sporazumu, ki namerava Posarje evropeizirati in ga s tem ločiti od Nemčije.

Politični teden

Po svetu . . .

Za zapadni svet in mir na tem delu zemeljske oble si uspešnejšega delovnega političnega tedna po zadnji vojni skoraj ni mogoče misliti. Kdo bi si upal še pred meseci zatrditi, da bosta še letos nemški kancler dr. Adenauer in francoski ministrski predsednik Mendes-France v Parizu napisala bodočemu francosko-nemškemu prijateljstvu in sodelovanju in dala duška svojemu zadoščenju nad francosko-nemškim sporazumom v vseh odprtih vprašanjih med obema največjima zapadnoevropskima državama?

S sporazumom o Trstu med Italijo in Jugoslavijo je bil dosežen velik napredek v prizadevanjih do boljše, gospodarsko in politično enotnejše zapadne Evrope. Francosko-nemški sporazum pa je bil bistveni pogoj za tako Evropo. Zato ga po pravici velika večina časopisja imenuje

najpomembnejši dogodek na področju povojne evropske politike.

Povsem jasno je, da bo od bodočega držanja obeh partnerjev tega sporazuma odvisno, v koliko bosta sedanja iskrenost in dobra volja privedli tudi do dejanj. Zupanje v to pa je dokaj na mestu, saj se je tudi sedanji sporazum rodil samo zato, ker sta popustili obe stranki v spoznanju, da bosta od tega imeli tudi skupno korist. — Botrovala je v prvi vrsti Anglija in sprejela kot svoje darilo nase precejšnje obveznosti, tako da si oba partnerja vsaj za bližnjo bodočnost ne bosta mogla dovoliti večjih medsebojnih preprirov.

Sporazum o Posarju je hrbtenica pogodb.

To menimo že radi tega, ker bi se kak morebitni novi nacizem prav tega poslužil kot prvega političnega sunka. Isto bi veljalo za Francoze. — Sporazum o Posarju pa sta sklenili dve vladi z odobritvijo parlamentov, izvoljenih na svobodnih in tajnih volitvah in po dolgoletnih pogajanjih in treznem preudarku.

Posarje po novem sporazumu ni ne nemško ne francosko, pa tudi ne nekaka umetna avtonomna tvorba. Posarje je in ostane jezikovno in kulturno nemško, gospodarsko in finančno pa je v toliko povezano s Francijo, da more slednja pridobivati premog iz posarskih rudnikov. Ti rudniki leže na njenih mejah in so že dvakrat v zgodovini topili jekleno rudo iz sosednje nemške Alzacije. Iz obeh so Nemci vlivali topove in tanke.

V današnjem svetovnem vojaško-političnem položaju si itak ni mogoče misliti, da bi n. pr. (da ne govorimo o Francozih) Sovjetska zveza čakala, da bi v Zapadni Nemčiji nastala težka vojna industrija, kakršno je postavil na noge Hitler. Zato tudi ni bilo pretežno Adenauerju za ceno drugih koncesij, katere so Nemcem storili Francozi, pristati na nevtralizacijo Posarja, od katere bodo Francozi imeli za doglede dobo velike materialne koristi. To je spet v skladu s politiko Washingtona, ker je končno vseeno, po kateri poti je treba pomagati Franciji ali Nemčiji z dolarji.

Ko to berete, je nemški kancler že na poti v Washington k predsedniku Eisenhowerju. Adenauerju bo pa v nekaj tednih sledil Mendes-France. Francosko notranjepolitično situacijo je ta politik kot prvi povsem obvladal. Življenjska doba parlamenta se krajša in poslanci to vedo. Stalno „rogovljenje“ jim ne more več prinesiti kaj prida koristi, ker je javnost že itak dovolj obsodila njihovo obstrukcijo. Zdaj je treba podpreti Mendes-France-a, ker je on mož bodočnosti . . . (t. j. voditelj desnice, ker general De Gaulle je medtem izjavil, da se namerava povsem umakniti iz političnega življenja). Tako praktično Mendes-France nima tekmeca, saj je njegov „esprit“ (duhovita iznajdljivost) imel tudi tisti čut za stvarnost, ki ga je privedel do velikega političnega uspeha.

In vendar: treba je še ratifikacij v parlamentih

Opozicija pa bo tokrat po vsem videzu močnejša v Bonnu kot v Parizu, skoraj gotovo pa nikjer ne bo mogla ogroziti sprejema pariških protokolov. Nemška SPD odklanja posarski sporazum, proti njegovemu sprejemu pa najbrž ne bo vodila križarske vojne, saj v bistvu leži tudi njena politika v paralelnosti z Adenauerjevo, kadar gre za korist Nemcev.

Bonnski parlament jih bo ratificiral pred

francoskim, saj se bo Mendes-France šele koncem novembra vrnil v Evropo.

Sovjeti predlagajo konferenco štirih

Tolerantno zadržanje sovjetske vlade do londonskih in pariških sporazumov je močno presenetilo. V sedanji noti predlagajo Sovjeti trem zapadnim silam že za november konferenco o Nemčiji in Evropi sploh. Glede Nemčije predlagajo razpis svobodnih volitev v obeh delih, umik zasedbenih čet in razgovore o nekakšni kolektivni varnosti za vso Evropo.

Vsebinska teh predlogov sicer ni nova, bili pa so sporočeni v trenutku, ko sporazumov na Zapadu itak ni bilo mogoče več preprečiti. Morda nakazujejo bodočo smer sovjetske evropske politike: ker Zapadnoevropske unije ni bilo mogoče preprečiti, jo je pač treba na kak način zvodniti in ji z lastno miroljubnejšo politiko odvzeti ostrino.

Na Daljnem vzhodu — vse po starem

Nadaljujejo se vojaške priprave rdečih in nacionalnih Kitajcev, toda po vsem videzu tisti, kateri jih imajo na nitkah, še ne smatrajo za pametno, da bi jih spustili v boj.

Indijski predsednik Nehru je obiskal Mao-tse-Tunga v Peking. O tem obisku ni bilo slišati nič kaj posebnega.

. . . in pri nas v Avstriji

V strankah se je zopet pomirilo. Obe — OeVP in SPOe — govorita o uspehih pri minulih volitvah in sta zadovoljni.

Ni se pa še znašel VdU. Tam si menda v vodstvu belijo glave, kako bi napravili nov, boljši program in kako bi odpravili nasprotstva v vodstvu samem. Eni so zato, da bi poudarjali bolj socialno plat, drugi pa, da bi postali še bolj nacionalni. Nekdo je dejal, da bi se jim najbolj podala parola — „national-socialistich“. Pri volivcih bi to nič ne zaleglo, ker so skušenj v tej zvezi že siti.

V strankinih odborih

se pripravljajo za novo zasedanje parlamenta. OeVP vztraja pri kurzu Kamitza, ki se je vsekakor obnesel, SPOe pa skuša v okviru načrta dr. Kamitza za znižanje dav-

kov doseči v prvi vrsti znižanje davka na plače. Zaradi nove ureditve družinske politike pa so se že zedinili in bo parlament rekel samo še „dal!“

Dr. Kolb je

kot prosvetni minister odstopil in bo prevzel važno mesto v Vorarlbergu, kjer je doma. Na njegovo mesto je prišel dr. Heinrich Drimmel, ki je star šele 42 let. Ta ne pride neposredno iz politike, marveč iz uradniških vrst. Pri prosvetnem ministru dr. Hurdusu je bil za tajnika, pozneje pa šef oddelka za visoke šole.

Dan Združenih narodov

so praznovali 22. oktobra 1954 tudi v Avstriji. Zvezni kancler inž. Raab na Dunaju in deželni glavar Wedenig na Koroškem sta poudarjala važnost ideje mirnega sožitja narodov. Zagotavljala sta, da je Avstrija vedno pripravljena ravnati se po načelih UNO in spoštovati pravice državljanov. Apelirala sta na svetovno javnost, da naj zato končno omogoči sprejem Avstrije v Združene narode (UNO).

Tudi Sovjetska zveza

se je zopet oglašila in odgovorila na zapadne predloge glede Nemčije in Avstrije. Sporočila je v posebni noti, da je pooblastila svojega poslanika na Dunaju, da se pogaja o državni pogodbi z zapadnimi velesilami. V ostalem je nota posvečena v glavnem nemškemu problemu.

Na Tirolskem, v Zgornji Avstriji in zadnje v Salzburgu je žel

velike uspehe pater Leppich.

Znan je posebno v zapadni Nemčiji, ker s svojimi pridigami — podobno kot pater Lombardi v Italiji — vzbuja pozornost ljudi vseh slojev. Desettisočglave množice se zbirajo okrog njega v času, ko govore politiki pred praznimi dvoranami.

Potrebno je globoko, pravo krščansko življenje, biti mora pravica in ljubezen za vse one, ki je nimajo. Krščanstvo, pravo krščanstvo ima ključ do rešitve socialnih problemov. Zato moramo biti z vno praktiki katoliškega življenja in ravnanja, sicer komunizmu ne bomo kos. Tako tudi v Avstriji, kot dokazuje nastop patra Leppicha, dozorevajo tla za bolj živo in resno zanimanje za važna življenjska vprašanja.

Sovjetsko dobrikanje Jugoslaviji

Pod naslovom „Moskovska oljčna vejica“ piše „Times“ o vztrajnem sovjetskem dvorjenju Jugoslaviji v zadnjem času.

„Ko je Stalin umrl, so se mnogi ljudje in mnogokje spraševali, ali to ne bo napravilo konca sporu med Moskvo in Beogradom. Dobro je bilo znano, da Stalin sam ne bi nikoli odpustil Titu, ker se je iztrgal z njegove črede. Toda Malenkov in drugi, osebnostno manj kot Stalin prizadeti sovjetski voditelji bi mu lahko spet ponudili roko.“

Dejansko se dolgo časa ni nič zgodilo. Sporazum, ki so ga sklenili lani junija za ponovno izmenjavo veleposlanikov med Moskvo in Beogradom, se je zdel gola formalnost. Šele v zadnjem času so vzpostavili nekam normalnim podobne odnose, piše „Times“, nakar našteva stvari, ki dokazujejo, da so se odnoseji med Moskvo in Beogradom obrnili na bolje. Tako omenja, da so na primer jugoslovanske oblasti prenehale motiti sovjetske radijske oddaje.

Še bolj pomenljivo pa je, da so Sovjeti — kot se zdi — odobrili sporazum o Trstu, ki

„Manchester Guardian“ o odnosih med Jugoslavijo in Sovjetskim blokom

„Manchester Guardian“ razpravlja o novih odnosih med Beogradom in Moskvo ter pravi med drugim:

„Obisk Molotova v vzhodnem Berlinu se je končal brez kake skupne diplomatske demonstracije vladnih predsednikov in podpredsednikov vzhodnega bloka, ki bi se bili zbrali na proslavo pete obletnice vzhodnonemške republike. Sedanja moskovska politika se poslužuje rajši milejših gest na vse strani namesto parad diplomatske sile nasproti Zahodu.“

Namesto da bi se bahali s sov. vojaško silo, objavljajo ali obljublajo v Sovjetski zvezi in v podložniških državah ukrepe, ki naj bi pomenili osvoboditev iz povojne gospodarske sužnosti. Milejše postopanje Moskve do nasprotnikov in pristaev v enaki meri prihaja obilno do izraza tudi v moskovski politiki do predsednika Tita.

Pred tremi tedni je Moskva ukinila protititovske oddaje v srbohrvaščini in zadnje dni je prenehala tudi z motenjem beograjskih oddaj v ruščini. Zdi se, da bo izpustila tudi jugoslovanske dijake, ki so jih zadrževali v Sovjetski zvezi že ves čas od leta 1948, ko je bil predsednik Tito izključen iz Kominforma. Izvedene so bile tudi priprave za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo.“

ANGLO-JUGOSLOVANSKA TRGOVINA

Kot poroča britansko trgovinsko ministrstvo v svojem zadnjem pregledu zunanje trgovine, je Velika Britanija v prvih mesecih letošnjega leta uvozila iz Jugoslavije blaga v vrednosti 5 milijonov funtov šterlingov, proti 6,05 milijona funtov šterlingov v istem času lanskega leta. Od januarja do avgusta pa je Velika Britanija izvozila v Jugoslavijo blaga v vrednosti 5,35 milijona funtov šterlingov proti 4,64 milijona funtov šterlingov v prvih osmih mesecih lanskega leta.

SLOVENC

doma in po svetu

Violinist Rok Klopčič iz Ljubljane se je udeležil mednarodnega festivala v Langolenu v Angliji in dobil nagrado za solistično igranje.

Razstavo slovenskega slikarja Vena Piloni, ki živi v Parizu, so odprli v Ljubljani. Na razstavi je 150 del iz različnih razdobj njegovega ustvarjanja.

Študentje na ljubljanski univerzi so v stiski za stanovanja. Ob začetku šolskega leta jih je ostalo 350 na cesti. Za te so morali poiskati zasilna prenočišča.

Mednarodne razstave slikaric v Bolzanu se je udeležila tudi Slovenka Cita Potokar z dvema deli. Na razstavi je 261 del 167 slikaric iz 11 držav. Jugoslavija je zastopana s 13 in Avstrija z 12 deli.

ARGENTINA

V Buenos Aires razstavlja svoja dela mladi slovenski slikar Milan Volovšek. Domačini so mu sami ponudili prostore, da je razstavil nekaj svojih del. Udeležil se je že nekaterih drugih razstav in je zbudil pozornost med argentinskimi umetniškimi krogi.

KANADA

V Kanadi deluje slovensko gradbeno društvo „Triglav“. Kupuje zemljišča, gradi hiše in jih nato prodaja. Gospodarsko so si uredili že lep položaj.

Naš rojak preč. g. Mirko Rener, ki živi v Torontu, je bil imenovan za profesorja koralnega petja v bazilijskem semenišču in za profesorja nemščine na Mihaelovem kolegiju univerze v Torontu.

Slovenski izobraženci v Torontu prireajo na pobudo preč. g. Renerja študijske večere. Programi so zelo pestri in jih poživijo tudi z glasbenimi vložki.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Clevelandska glasbena matica je dosegla v Milwaukee velik uspeh. Ovacij ni bilo konca in ljudje so želeli, da čim več pesmi ponavljajo. Zlasti so se zahvaljevali za uspehi nastop dirigentu g. Šublju.

V Clevelandu deluje slovenski oktet, ki podaja zlasti slovenske narodne in umetne pesmi. Sredi oktobra so priredili koncert v prid slovenski šoli.

VERA JE TEMELJ AMERISKEGA MISLJENJA

Na neki proslavi univerze v Atlanti je izjavil Ernest Wilkins, pomočnik ministra za delo, da so „globoko ukoreninjena prepričanja“ pravice svobode in enakosti v Združenih državah v glavnem verska.

V svojem govoru je poudaril, da je v zgodovini edinstveni primer Amerika, ki tudi na višku svoje moči ne stremi po teritorialnem povečanju in po podjarmljenju drugih narodov, ampak hoče samo prijateljstvo in sodelovanje s svobodnimi in neodvisnimi narodi. Amerika ne ponižuje drugih ver in ras, ampak veruje v bratstvo in očetovstvo. Boga ter ne izrablja razrednega sovraštva kot komunisti in tudi ne nacionalističnih nauk o superiornosti posameznih narodov, kot je to delal Hitler.

AMERIŠKA POMOČ POPLAVLJENCEM V JUGOSLAVIJI

Zveza društev Rdečega križa v Ženevi sporoča, da bodo dobili poplavljenici v Jugoslaviji od ameriške vlade podpore v blagu v vrednosti pet milijonov 240 tisoč dolarjev, ki jih bo razdelil Rdeči križ.

Jugoslavija bo dobila 10.000 ton pšenice in 750 ton surovega masla v skupni vrednosti 2.400.000 dolarjev. Vse to bo prepekljala zveza Rdečega križa na svoje stroške v Reko in nato razdelila s pomočjo jugoslovanskega Rdečega križa.

VDOVA SLEDI MOŽU V SMRT

Po starem indijskem običaju so navadno sledile vdove umrlemu soprogu v smrt. To se je zgodilo ponovno pred nekaj dnevi v mestu Jahoda. 35-letna vdova je sledila krsti pokojnega moža. Mirno je nato opazovala, kako je sin po starih navadah zažgal grimado, na kateri je bila krsta, nato je pa tudi sama skočila v plamene in se vrgla na krsto na goreči grmadi. Rešiti je niso mogli. Po njihovi veri pridejo take žene takoj v nebesa. V Indiji je sedaj sežiganje vdov prepovedano.

Zajamčene pravice

Ko so leta 1946 v Parizu skuhali mirovno pogodbo med zavezniki in Italijo, tedaj so vnesli v pogodbo tudi posebna določila, ki naj bi Nemcem v Južnem Tirolu dala življenjske pravice kot narodni celoti. Avtonomijo ali samoupravo so zapisali, vendar so tedaj avstrijski zastopniki, katerim je načeloval tedanji zunanji minister dr. Karel Gruber, pozabili zahtevati podrobne določbe glede te samouprave južnotirolskih Nemcev.

Tako se po osmih letih italijanska vlada še vedno upira izvedbi mirovne pogodbe v tej točki. V tej zvezi se nam zdi izredno zanimiv razgovor italijanskih uradnikov v Južnem Tirolu, kakor ga je imel nedavno priliko poslušati naš sotrudenik ob priliki potovanja po Južnem Tirolu. Menili so se med seboj o vladnem ukrepu, da se morajo vsi italijanski uradniki učiti nemškega jezika. Šele potem namerava italijanska vlada dati nemški narodni manjšini v mirovni pogodbi zapisano samoupravo, ko bo imela zadostno število italijanskih uradnikov z znanjem nemškega jezika, da bo tako mogla to samoupravo izvajati z italijanskim uradniškim aparatom.

Iz svoje lastne izkušnje vemo, da postava in zakon še ne zadostujeta, marveč je važnejši duh, v katerem se postava izvaja. Tu se nam zdi gornji italijanski načrt zelo prefrigan, ker namerava izvesti samoupravo južnotirolskih Nemcev z italijanskim uradništvom in seve v italijanskem duhu. Predpisom mirovne pogodbe bi bilo ugodeno, nemška narodna manjšina pa bi bila za svoje v mirovni pogodbi zajamčene pravice ogoljufana.

Poseben povod imamo danes, da se spomnimo tega zanimivega razgovora med italijanskimi uradniki.

Svobodno tržaško ozemlje, ki je bilo rojeno ob priliki iste mirovne pogodbe, je bilo osem let neprestano pozorišče močnih meddržavnih trenj in pred letom sta korakali dve armadi iz nasprotnih strani proti državni meji. Nekaj časa je celo izgledalo, da bo ravno tu prišlo do novega prelivanja krvi. Zapadne velesile so namreč 8. oktobra 1953 objavile, da hočejo prepustiti cono A Svobodnega tržaškega ozemlja Italiji in cono B pa tudi nadalje Jugoslaviji. Oster nastop predvsem jugoslovanske vojske je preprečil izvedbo tega načrta zapadnih velesil in ostalo je dejansko vse pri starem. Celo leto so na to v Londonu kuhali nove načrte, ki so bili objavljeni 5. oktobra 1954. Amerika, Velika Britanija, Jugoslavija in Italija so se sporazumele, da pripade večji del cone A v italijansko upravo, cona B ostane v jugoslovanski upravi, in kar se nam zdi v tej zvezi najvažnejše, je narodnostni statut, ki garantira življenjske

pravice Slovincem v coni A in Italijanom v coni B. Takih statutov smo sicer imeli tudi v Evropi po prvi svetovni vojni v zadostnem številu, vendar se nihče dejansko zanje ni zmenil in z manjšinami so večinski narodi postopali po mili volji. Nekaj popolnoma novega pa je posebna komisija jugoslovanskih in italijanskih zastopnikov, ki imajo nalogo, da čuvajo nad izvedbo določil statuta samega. Ta posebnost utegne zares garantirati zapisane pravice, če bosta obe matični državi šteli svoje sonarodnjake, ne pa le obe vladi svoje ideološke in partijske sopotnike.

Imenovani manjšinski statut imenuje šole za cono A, ki so bile sedaj že pod medzavezniško upravo slovenske, označeni so

PREVARA V INDOKINI

Pri delitvi Indokine so prepustili Francozi nasprotniku brez boja delto Rdeče reke in s tem izročili komunistom najbolj bogata riževa polja in dva milijona ljudi. Od teh je več kot polovica katoličanov.

Tako so zagnili rdeči valovi ljudstvo, ki bi se gotovo znalo braniti pred komunisti, če bi bili z njim Francozi prav postopali. Francoski generali pa so rajši zapustili deželo, v kateri številni cerkveni zvoniki delajo vtis, kot da je to v Evropi. In nastala je nova Cerkev molka.

Tudi katoličani so podpirali v začetku gibanje za neodvisnost.

Ker so bili iste vere kot Francozi, so delali za neodvisnost s posebnim navdušenjem, da ne bi nastal vtis pri nasprotnikih Cerkve, da simpatizirajo s Francozi, katerih so se vsi želeli znebiti. Več katoliških skavtov se je javilo prostovoljno za boj proti Francozom. In domača duhovščina je mislila kot ljudstvo.

Katoličani pa so kmalu spoznali, da Vietminh ne dela domovini v prid, temveč za zmago komunizma.

Že kmalu v začetku vojne je prišlo v Indokino do nasilij nad duhovniki in do skrunjenja cerkva. Prav posebno so spoznali dejansko stanje ob šolanju otrok v komunističnih rokah: sovraštvo, nasilje, tajejanje Boga, ločitev zakona, na kratko: učili so brezbožni komunizem.

Versko svobodo

so razumeli komunisti po svoje. Šestnajst, sedemnajstletni fantje so vodili skupine na lov na kristjane. Iz okolice mesta Vinh so

vsii otroški vrtci, vse srednje in strokovne šole imajo garantiran obstoj. Nobena teh šol ne more biti ukinjena brez pristanka obeh držav — Italije in Jugoslavije. Statut določa, da smejo na teh šolah poučevati le učitelji, ki so iste narodnosti kot učenci. Učitelji teh šol so v istem pravnem položaju kakor učitelji na italijanskih šolah. Isto velja za šolska poslopja, za učne knjige in vse druge učne pripomočke. Sporazum določa, da morajo Italijani vrniti Slovincem tudi one narodne in kulturne domove, ki jih je bil zaplenil fašizem.

Sporazum nadalje določa, da morajo biti Slovenci pravično zastopani v vseh javnih uradih in predvsem tudi v šolskem nadzorstvu.

Sporazum določa Slovincem v coni A polno gospodarsko enakopravnost v trgovini in industriji kakor tudi na vseh drugih področjih.

Novi sporazum določa, da so Slovenci v

coni A popolnoma jezikovno enakopravni v vseh uradih, pri sodnji in upravnih oblasteh. Zajamčena jim je možnost slovenskih vlog in obveznost slovenskih odgovorov. Vse javne listine, ki se nanašajo na Slovence, morajo biti dvojezične. Povsod, kjer je vsaj četrtnina prebivalstva po jeziku slovenska, morajo biti vsi napisi dvojezični. Zajamčeno je neovirano kulturno delo in kulturni razvoj.

Vsi ti predpisi se nam ne zdijo tako bistveni, kakor je bistvena mešana komisija, ki bo čuvala nad izvedbo teh predpisov. Preveč je bilo že popisane papirja o zajamčenih pravicah narodnih manjšin v Evropi med obema svetovnima vojnima in tudi pozneje. Preveč je bilo ravno v senci teh zapisanih in govorjenih besedi storjenih krivic, ker so pač besede ostale le besede, dejanja pa je postavil tisti, ki je imel oblast v svojih rokah, po svoje.

Pri tem novem slučaju meddržavnih dogovorov, kjer pravica enega in drugega sega celo preko državnih meja, se moramo nehote spomniti prilik tudi pri nas. Tudi člen 7 a osnutka državne pogodbe za Avstrijo določa za Slovence na Koroškem in za Hrvate na Gradiščanskem posebne pravice. Državne pogodbe sicer še ni in tudi ne vemo, kdaj bo uresničena, vendar se nam po dosedanjih izkušnjah zdi, da bi utegnili določila državne pogodbe ostati le na papirju, če ne bo državna pogodba sama določevala garancije za izvedbo besedila pogodbe.

Ravno v zadnjih tednih smo doživeli kup nacionalne mržnje in psovanja, ki v dejanskih razmerah nimajo nikakega opravičila. Okoli 10. oktobra se je ponovila stara pesem, ki zastopa mnenje, da daje 10. oktober pravice enim in tem enim ne nalaga nobenih dolžnosti. Pri nas smo tako daleč, da je državi nevaren Slovenec. Še več, državi je nevaren celo tisti, ki v besedah izpoveduje, da imajo Slovenci na Koroškem polno pravico do gospodarskega in kulturnega obstoja in razvoja. Danes so na listi državnih izdajalcev celo tisti, ki jim je dejanski bližja nemška srajca kakor pa jopič takozvane enakopravnosti. Naj omenimo v tej zvezi le zadevo nastavljanja učiteljev na dvojezičnih šolah, o kateri smo govorili že v zadnjem uvodniku našega lista.

Besed smo slišali dovolj, govorjenih in pisanih! Mi terjamo duha in dejanja! Duha in dejanja enakopravnosti. Le v tem smislu bomo storili korak naprej in ne nazaj, kakor si tako zelo želi krog koroških nacionalnih prenapetežev.

Ko je bil Ksenokrat pri nekem človeku, kateri mu je vedno v vsem dal prav, je rekel:

„Ugovarjaj mi vsaj enkrat, da dobim vtis, da sva dva!“

O. W.

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

(11. nadaljevanje)

X.

IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV V STARI KARANTANII

Šele proti sredini IX. stoletja je postala ta njihova samostojnost toliko omejena, da so postali Franki sicer politični gospodarji v deželi, a ker so tvorili Slovenci še vedno ogromno večino vsega prebivalstva, so ostali navzlic svoji politični odvisnosti od Frankov še vedno tako močan činitelj, da so morali tudi ti še nadalje priznavati slovensko Karantanijo za politično in narodnostno posebnost, čeprav je tvorila sestavni del vzhodnofrankovske države, se sami prilagajati tej posebnosti, spoštovati pravice in običaje slovenskega prebivalstva in upoštevati slovenske predstavnike vsaj kot enakovredne. To je bil tudi vzrok, da so se med Slovenci ohranili še cela stoletja razni njihovi pravni običaji, kakor n. pr.: „pojezda“, „pojeda“, razni pokloni, pravni pregovori ter izrazi itd.

Slovenci so se izprva z vsemi drugimi južnimi Slovani vred sami nazivali za „Slovjene“, a v latinskih listinah tiste dobe so jih nazivali včasih „Sclaveni“, včasih pa „Vinedi“. Od tod izhaja potem tudi nemška označba „Windische“, ki jo Nemci včasih še dandanes uporabljajo, a iz oblike „Slovenin“ je nastalo ime „Slovenec“.

Za deželo samo so še stari rimski pisatelji uporabljali ime „Carantanum“, ki je menda še keltskega izvora. Iz te besede je nastala potem označba „Karantanija“, ki je dala — kakor smo že slišali — že v VIII. stoletju tudi ime prebivalstvu dežele in je postala slednjič beseda „Karantanec“ drugim narodom celo istovetna za označbo sploh vseh Slovencev, ker je bila Karantanija pač osrednja in politično tudi najvažnejša slovenska dežela. Seveda so iz

prvotne besede „Carantanum“ nastale tudi današnje besede „Koroška“, „Korotan“ in nemška „Kärnten“, razen tega nas pa spominjata na to prvotno keltsko besedo tudi imeni Krnski grad in Podkrnos.

Poleg označbe Karantanija so pa v tedanjih listinah za deželo samo še vedno večkrat uporabljali tudi ime „Slovenija“ (to še celo v XII. stol.), a jezik prebivalcev se že l. 970. prvič označuje kot „slovenski“. Ta jezik se v prvih stoletjih še tudi ni skoro prav nič razlikoval od jezika ostalih južnih Slovanov in enako seveda tudi ne njih vera in običaji.

Organizirani so bili izprva vsi južni Slovani zgolj v velike družinske zadrage (rodove) z imovinsko in delovno skupnostjo, več rodov je tvorilo bratstvo, več bratstev pa župo ali plemo, nišo pa poznali še kake državne organizacije.

Manjšim skupnostim so načelovali starešine, večjim pa župani. Toda ti niso odločali samovoljno sami, temveč demokratično na zborih vseh članov, imenovanih „veče“, ki so tudi določali načelnike posameznih skupnosti. Prav verjetno je, da so si izmed vseh južnih Slovanov ustvarili prvo državno organizacijo ravno Karantanci, vendar ne iz lastne pobude, temveč šele po Samovi. Nastala je tako, da se je več žup združilo pod vodstvom skupnega kneza, vojvode ali vladike. Kako se je imenoval, niti točno ne vemo, ker so vse tedanje listine pisane v latinščini.

Sedež kneza je bil vsekakor na Gosposvetskem polju, ki je bilo že izza Rimljanov politično središče dežele. Nobenega dvoma tudi ni, da je bila prva slovenska državnost izrazito demokratična in da so si volili stari slovenski rodovni in župni poglavarji svojega kneza sami.

Kdaj so nastala prva ustoličenja na Gosposvetskem polju in kakšne so bile prve njihove oblike, o tem le ugibljejo zgodovinarji še dandanes. Vsekakor pa so bila že za časa kralja Sama, ker omenjajo celó zgodovinski viri ustoličenja prvič že v sredini VIII. stoletja. Bilo je

torej brezpogojno in izključno slovenskega izvora, ker tedaj v Karantaniji še sploh ni bilo nobenih Nemcev in je bil to tudi edinstveni primer takega obreda v vsej Evropi.

Ta znameniti obred se je v teku stoletij pod nemškim in krščanskim vplivom seveda razvijal in razširjal, vendar je nosil še v dobi, iz katere poznamo njegov podroben opis, to je v drugi polovici XIII. stoletja, še vse značilne elemente staroslovenske kmečke demokracije in se je vršil v slovenskem jeziku še v dobah, ko so bili deželni knezi že davno Nemci. Ravno to dejstvo tudi dokazuje, da prihod Karantancev pod frankovsko nadoblast nikakor ni imel značaja kakega nasilnega podjarmljenja, temveč preje nekakega pogodbenega razmerja.

Obred ustoličenja samega je tako znan, da nam ga pač ni treba ponavljati še na tem mestu. Danes bi sicer nekateri koroški „zgodovinarji“ že najrajši sploh zatajili njegov jasni slovenski narodnopolitični značaj, drugi (n. pr. Puntschard) ga skušajo omalovaževati s tem, da mu pripisujejo zgolj nekaj gospodarski in socialnopolitični pomen. Toda prav vsi stari dokumenti, iz katerih ga poznamo, nam govore tako jasno, da so pač vsa taka prizadevanja nestrpnih Nemcev čisto zaman.

Kakor vsi drugi narodi, so se delili prvotno tudi stari Slovenci na nesvobodne in svobodnjake. Med nesvobodne so po vsej priliki spadali predvsem zaslužnjeni prvotni neslovenski prebivalci dežele, vojni ujetniki in kupljeni sužnji, dočim je živela ogromna večina Slovencev samih vsekakor v večji ali manjši svobodi. Svobodnjaki so uživali tudi vse politične pravice. To razmerje se je začelo bistveno spreminjati šele po njihovem prihodu v sedanjo domovino, zlasti pa še s politično organizacijo lastne države in za časa Frankov. Iz veljavnih in bogatejših svobodnjakov se je začelo postopoma razvijati nekako plemstvo, a tudi ostali sloj svobodnjakov se je začel bolj ali manj deliti v razne socialne plasti.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

NOVI MILIJONARJI

V novem igralnem času bomo izplačali za glavne dobitke 2 milijona, 1 milijon itd., skupno nad 40 milijonov šilingov. Vsak udeleženec torej lahko postane v najkrajšem času milijonar. V današnji številki je kot priloga prospekt poslovnice J. PROKOP, Wien VI., Mariahilferstrasse 29. Naročite takoj, kajti to pot so izdali 4.000 srečk manj kot običajno.

DOBRDELNA AKCIJA

V teh dneh do 8. novembra se vrši dobrodelna akcija za naši gospodinjki šoli v št. Jakobu in št. Rupertu in za „Dom duhovnih vaj“ v Tinjah.

Ker se gotovo tudi vi zavedate važnosti gospodinske in gospodarske izobrazbe in še bolj prave krščanske vzgoje naše mladine, zato pričakujemo, da boste od svojih pridelkov ali v denarju darovali v dobre namene. Darove oddajte v župnišću ali od g. župnika določeni hiši. Darovalcem Bog plačaj!

POTOČE PRI SUHI

Pri nas smo dobili zadnji čas zvon, na katerega smo že dolgo čakali. Zvon tehta nad 600 kg in ima res lep glas. Vili ga je livarna Bühl na Tirolskem. Zanimivo je, da so vili predniki te livarne tudi stari zvon, ki je visel doslej sam v potočnem zvoniku in dobil sedaj brata. Zvon so nam blagoslovili 10. oktobra mil. g. prošt Trabesinger iz Pliberka. Požarni brambi in vsem dobrotnikom naj Bog povrne vse žrtve.

VOGRČE

Večinoma smo že pospravili pridelke in posejali. Pa človek ne živi samo od kruha, ima tudi višje zahteve po vsestranski izobrazbi. V septembru nam je dve nedelji zaporedoma predaval č. g. Posch o Sveti deželi in pokazal s skioptičnimi slikami kraje, kjer je Gospod deloval in jih posvetil s svojimi stopinjami. Za trud smo mu hvaležni, saj sta mu prvokrat pregoreli kar dve žarnici.

Dva dni nato je pri nas razdejala strela notranjo opremo električne naprave. Naša šola je dobila nove klopi za najmlajše šolarje iz Gradišanske. Če pomislimo, po kakšnih klopeh smo mi trkali svoje hlače, kar zavidamo naše poredneže; obenem jih pa pomilujemo, ker jih ne bodo smeli obdelovati s pipci. Tudi nove omare in mizo za učitelja smo dobili; vse iz najboljšega materiala. Čestitamo vodstvu šole in tudi otrokom.

Kerbitz Franc, p. d. Vogel, je dobil hčerko; krščena je bila na ime Terezija.

Pri cerkvi smo prekrili severno stran strehe in popravili prehod k zvoniku in streho

V nedeljo 7. nov. ob dveh popoldne bo v VELIKOVCU v mestni dvorani (Burg) ponovljena

MARIJANSKA AKADEMIJA

ki je bila uprizorjena v Celovcu ob marijanskem kongresu.

Misterij „BREZMADEŽNA“, verska igra v 5. slikah s petjem in simboličnim rajanjem.

Petje Marijinih pesmi cerkvenih zborov. Vstopnina: Sedeži 5 in 4 S, stojišča 3 S.

V Marijinem letu proslavljamo Brezmadežno, ki bo na praznik Vseh svetnikov v Rimu slovesno proglašena kot Kraljica in bo ob tej priliki proglašen nov praznik Marije Kraljice.

Vsa Podjuna je vabljen na to lepo marijansko akademijo, da počasti Brezmadežno—Kraljico.

Uršulin sejem v Celovcu

Vsakoletni Uršulin sejem ima za Celovec in njegovo bližnjo okolico že tradicionalen pomen. Je ljub preostanek in spomin na stare tržne dneve, ki so bili tako priljubljeni in so privabili domala vse tisto, kar leze in gre. Ob taki priliki so kupovali za svoje celoletne potrebe (predvsem oblačila, obutve in gospodinske pripomočke).

Danes je Uršulin sejem bolj stvar branjecev in radovednežev. Tu se vse dobi: turški med, cenene smokve in lešniki, kuhane klobase, dobri (sicer ne vedno moderni) čevlji in ogromno število copat (ker se bliža zima) ter razno blago za mesto in deželo. Zmotno bi bilo mnenje, da teh stvari ni mogoče prodati. To prav dobro vedo razstavljalci (štantovci), ki začnejo s svojim izložbarskim delom že na predvečer. Človek ne bi mislil, da prihajajo na Uršulin sejem ponujat svoje reči tvrdke iz vse

Pri nas na Koroškem

na zakristiji. Prihodnji teden bomo začeli s pripravo materiala, ker bomo prihodnjo vigred temeljito popravili cerkev in župnišče. Farani bodo imeli dovolj prilike pokazati svoje razumevanje in ljubezen do sedem sto let stare častiljive cerkve sv. Florijana. To lepo cerkev je treba na vsak način rešiti in jo bomo rešili, je bilo mnenje pristojnega strokovnjaka. Farani torej na delo, da bodo tudi pozni rodovi radi poromali k sv. Florijanu in bodo znali ceniti in blagrovati vašo požrtvovalnost in ljubezen do Boga, ki bo gotovo obilo blagoslovljala vas in vaše potomce. Pokažite svetu, da vera še ni zamrla v vaših srcih.

BISTRICA — ŠMIHEL

V nedeljo, dne 17. oktobra sta se poročila v farni cerkvi v Šmihelu Avgust Leitgeb pd. Krepelnov v Dolinčičah, uslužbenec pri Krautu na Bistrici, in Marija Smrečnik, kuharica pri Krautu.

Poročali so domači gospod župnik. Za priči sta bili Jakob Čajčman, pd. Šotor v Breški vasi, in Matevž Smrečnik, pd. Jomer v Mali vasi. Veselo svatbo so obhajali pri Likebo do ranega jutra. Opazili smo, da je bilo tokrat izredno veliko „oknarjev“, tako da so bili prostorni Likebovi lokali premajhni.

Mlademu paru obilo sreče!

APACE

Helena Vouk, žena znanega učitelja in pesnika Rudija Vouka, je bila pred tremi tedni v bolnici na porodu. Iz bolnice sta bila ona in otrok zdrava in v najlepšem redu izpuščena, pač pa so naročili možu, naj nanjo malo pazi, ker krvni obtok ni takšen, kot bi moral biti, in bi lahko nastale kakšne komplikacije.

V noči od četrta na petek pa je natiho ma odšla z doma. Ko so ženo pogrešili, so takoj obvestili orožniško postajo in druge ljudi ter jo iskali, a brez uspeha. Šele v soboto, dne 23. oktobra, so jo našli v Dravi pri tinskem mostu. Vzrok tega tragičnega dejanja je bila njena bolezen.

Nato so rajno pripeljali v mrtvašnico v Grabštanj k mrliškem pregledu. Od tam so jo pripeljali v rojstno faro v Škocijan, kjer je bil pogreb v torek, dne 26. oktobra, pri podružnici sv. Lovrenca.

Vsi apaški farani izrekajo možu umrle g. šolskemu vodju Vouku najiskrenejše sožalje! Sožalju apaških faranov se pridružuje tudi uredništvo „Našega tednika — Kronike“.

SELE

Čuden slučaj se je pripetil v sredo 20. oktobra starejši gospodinja v župnišću, g. Mariji Linasi. Dopoldne je bila v Borovljah pri zdravniku dr. Travniku na pregledu, popoldne se je pripeljala z avtobusom domov. Pol ure na to pa je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko nad zapestjem. Uslužni lesni trgovec in sed Peter Olip jo je s svojim avtom takoj peljal nazaj k zdravniku, ki ji je hitro nudil zdravniško pomoč. Želimo ji, da kmalu zopet zavihti kuhalnico v ozdravljeni roki.

SKOFICE

Obvestilo

Livarna Oberascher iz Solnograda je nam dostavila v soboto, dne 23. oktobra t. l., pet novih zvonov. Zvonove bomo blagoslovili v nedeljo, dne 31. oktobra, ob 10. uri dopoldne.

Je že dolgo, odkar smo obljubili, da se bomo z našimi zvonovi oglasili. Pozna jesen je že. Toda upamo, da jih bomo še srečno spravili pod streho. Kdor rad posluša našo pesem — škofiško himno —, naj pride dne 31. t. m., na praznik Kristusa Kralja, k nam. Zato prisrčno vabljeni vsi od blizu in daleč!

SVEČE

Tretjo nedeljo v oktobru smo ob prav lepem vremenu obhajali cerkveno žegnaje. Zadnjo nedeljo pa je bila spet vsa vas pokonci. Adamov Toni je s svojo izvoljenko stopil pred poročni oltar.

Nekateri si za svoj poročni dan izberejo veseli predpustni čas, drugi čas vigrednega cvetja, Toni pa si je izvolil zlato jesen. Son-

Novi zvonovi v Kazazah

„Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango“ („Žive kličem, mrtve objokujem, nevihte strm“). To nalogo je izpolnjeval dosedaj mali zvonček, 266 kg težak, ugašen na c/2. Pred tridesetimi leti so dobili nove zvonove. Maks Ješ, pd. Garmprat iz Metlove, je bil že takrat boter in v nedeljo 24. oktobra ga je doletela vdruhič ta čast!

Zvonove, ki smo jih nabavili leta 1924, je vzela vojna. Omenjeni zvonček je sameval v stolpu. Klical je in vabil ljudi k božji službi, žalostno pel pri pogrebih rajnim zadnje slovo, s strahom pel v lini ob nevihti. Zaželel si je družine in harmonije pri zvonjenju in to se mu je tudi izpolnilo zadnjo nedeljo!

Humčanom se moramo v prvi vrsti zahvaliti, da imamo sedaj tri zvonove v zvoniku! Posekali so skupni vaški gozd. Kam sedaj z denarjem? „Zvonove naročimo!“ je šlo po fari. In res so se velikodušno odrekli vsak svojemu deležu in darovali vsoto za zvon, prvi obrok je bil že tu! Tako se je odločil odbor, da naroči zvonove. Odločil se je za firmo Oberascher v Solnogradu, ker jim je že prve zvonove pred tridesetimi leti vtila tudi ta tvrdka! Bronaste smo naročili, ker imajo samo taki zvonovi čist in poln glas!

Veliki zvon, krščen na ime farnega patrona sv. Vida, katerega sliko tudi nosi, tehta 700 kg, glas ima g/1. Napis: „V Marijinem letu 1954 — Žive kličem, mrtve objokujem, strele lomim“ ter imena botra in botre: „Janez Bricman, pd. Kučej v Humčah, in Neža Krajnc, pd. Ilgijs v Kazazah“ ter imena ključarjev: „Janez Šumnik, pd. Kos v Kazazah, in Franc Pišovnik, pd. Ilgovc v Kazazah“.

Drugi novi zvon pa je krščen in maziljen na ime „Brezmadežno spočetje Device Marije“; njegova teža je 400 kg, glas pa ima, b/1, s sliko Brezmadežne in napisom: „Immaculata Conceptio sum“. Ravno prav sedaj ob stoletnici prikazovanja in razglašanja verske resnice o Brezmadežni! Ime botra: Maks Ješ, pd. Garmprat na Metlovi, in Elizabeta Dobrovnik, pd. Kajžrova na Metlovi, ter ime ključarja: Jožef Dobrovnik, pd. Kajžr na Metlovi. Tudi ta zvon označa, da je v Marijinem letu 1954 bil vlit.

Zvonova je tvrdka Oberascher pripeljala v soboto v Kazaze, kjer so ju slovesno sprejeli in ju peljali na mesto; tam pod zvoni-

ce je prijazno sijalo z neba in veter je listje različnih barv metal na tla, ko so v vselem spremstvu godcev pripeljali nevesto iz kotmirške fare v Sveče. Številne svate z onstran Drave in iz Sveč je sprejela v svoj objem sveška cerkev. Poroka je bila s vamašo. Pevci so se zelo potrudili olepšati svojemu članu ta dan. Saj je Toni vedno rad sodeloval pri cerkvenem pevskem zboru in vemo, da bo tudi v bodoče rad prihajal prepevat v slavo božjo.

Domači gospod župnik so v nagovoru nevesti in ženinu lepo poudarili, kaj je važno za srečen zakon. Za na pot v novi zakonski stan so jima podarili tri rožice: belo, modro in rdečo. Znak so zvestobe do Boga, zakonske zvestobe in ljubezni ter zvestobe do nauka staršev. K temu ljubkemu in izbrnemu šopku pa so dodali kaj svojevrstnih okraskov: koprivo. Ta žgoča zel naj pa pomaga biti zakoncem, da bosta budna. Vedno naj ju opominja, naj pazita in čuvata nad srečo zakona in naj se nihče ne pritihotapi, ki bi jo jima razdril. Gospod župnik so želeli tudi zdravega naraščaja, kar šele naredi zakon popoln.

S preludijem na orglah je sprejel v cerkvi svate akademik g. Tone Fajnik, Tonijev najboljši prijatelj, ki se je pripeljal k tej slavnosti iz Dunaju. Med sv. mašo, pred sv. obhajilom, sta sprejela mlada zakonca, posebno nevesta, poseben blagoslov. Ko je zvonilo večerno zdravomarijo, so se svatje pomikali iz cerkve na ženinov dom k Adamu.

Slavna Adamova hiša je vsa prenovljena sprejela mladi par, novega gospodarja in gospodinjjo. Upamo, da bo tudi zdaj vladal v hiši domači krščanski duh, kakor je bil za časa starega Adamovega očeta in matere ter hčere gospe Pepe in moža Antona Zerzer.

Kako je bilo na svatbi, pa si lahko mislite. Seveda je bila nevesta ukradena, pa jo je Toni (mladi Adam) hitro nazaj dobil. Le pazi naj nanjo, saj smo zvedeli, da je prav pridna, prijazna in delovna žena. Vsi jima kličemo: Mnogo sreče in božjega blagoslova na bodoči življenjski poti.

kom smo ju obesili in sta čakali nedelje! Milostljivega gospoda prosta in dekana iz Pliberka Lenarda Trabesingerja so pod slavalokom pri požarni hiši slovesno sprejeli domači g. župnik, botri, ključarji in tete. V slovesnem sprejedu smo ju peljali v cerkev, kjer je imel g. dekan najprej slovesno mašo, potem na prostem pridigo, v kateri nam je lepo razložil svete obrede pri blagoslovitvi zvonov. Nato pa je ob asistenci domačega g. župnika Učakarja, vogrškega g. župnika Sukiča in šmihelskega g. župnika Piceja blagoslovil in mazilil zvonova. Med blagoslavljanjem so pevci res lepo peli in zaslužijo vse priznanje in pohvalo za ves njihov trud. Tete pa so imele častno nalogo, da spremljajo zvonove in so jih tudi lepo pozdravljale z deklamacijami!

Po končanih obredih so zvonova potegnili v stolp in ob dveh popoldne sta nam že zapela prav lepo in ubrano. Lepa harmonija vlada tam v stolpu kljub temu, da je mali zvon še od prej. Da bi zvonovi prinesli fari to, kar je mil. gospod prošt želel: Kakor vlada harmonija v zvoniku, tako naj bi po družinah in fari vladal mir in sveta harmonija; kakor so sedaj z združenimi močmi vsi brez izjeme darovali za zvonove, tako naj tudi v bodoče vlada med vsemi sloga.

Drugi obrok so nabrali v Kazazah, pa že za tretjega imajo denar skupaj, zato je tvrdka tako hitro ustregla in poslala zvonova. Posebno smo Kazazani hvaležni Prebilcem, čeprav niso v naši fari, pa hodijo sem k maši in so velikodušno in bogato darovali za zvonove v naši fari! Bog plačaj vsem Prebilcem. Pa tudi vsem ostalim, ki ste darovali in žrtvovali! Brezmadežna pa je poseben dar Metlovcev!

Strelci so se dobro postavili; kar grmelo je ves dopoldan! Popoldne pa je prisijalo toplo jesensko sonce skozi gosto meglo in bil je lep jesenski dan. V resnici dan, ki ga je naredil Gospod; veselimo in radujmo se!

Po cerkveni slovesnosti so se zbrali v prostorni Ilgovi gostilni botri, tete, duhovščina, pevci, ključarji, strelci in monterji, da se pokrepčajo in odpočijejo od svojega truda, saj ga je zadnje dni bilo dovolj! Za telesno krepčilo je skrbela Ilgova kuhinja in klet prav izdatno! Petje in govori so nam delali kratek čas. S petimi litanijami smo zaključili ta dan, ki ga je Gospod naredil!

Uspešna razstava šekaste živine

Razstava šekaste živine, ki je bila v Velikovecu, je bila za zadrugo tvegana, pa je pokazala poučne uspehe. To je bil prvi poskus, kjer niso pokazali samo lepih posameznih živali, temveč ves zaroč, ki daje boljšo sliko o splošni reji goveje živine.

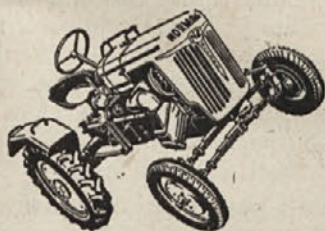
Rejce, ki so pokazali posebne uspehe, je počastil ravnatelj g. dr. Körber s priznanjem za dosežene uspehe. Ti so bili v tej kratki dobi res veliki. Izrazil je tudi priznanje zadrugi, ki si je upala odpreti razstavo samo celih družin; le tako je možno moderno rejo pravilno presoditi. Pri kritiki razstave ni spregledal, da razstavljeni biki niso bili najboljši; prijetno pa je bil presenečen nad lepimi uspehi pri kravah, zlasti je poudaril izravnanost kvaliteto pri telicah. Posebno je pohvalil g. Andreja Rutarja za uspeh pri kravji družini Cencl, ki je bila „prav dobro“ ocenjena in je dobila 3 prve in 3 druge nagrade in dosegla 3 zmage. Kot prednosti te živine je označil dobro raso, pravilno dednost, plemenitost, široke prsi in okroglo boke, zdravje, rodovitnost in to, da so dobre mlekarice. Presenetilo ga je, da je dosegel manjši obrat tako velik uspeh. V tem je videl potrdilo, da za dosego posebnih uspehov ni važna velikost zemljišča, temveč pravilno razumevanje in pozornost pri delu; važen činitelj pri uspehu je tudi pravilna krma.

V imenu Delavne skupnosti za zveze rejcev šekaste živine (Arbeitsgemeinschaft der Fleckviehzuchtverbände) za Avstrijo je govoril ing. Blöchl. Z veseljem je priznal uspehe in poudaril, da naj bo v bodoče cilj pri reji šekaste živine lepa rast, plemenitost in storilnost. Posebno je omenil samice, ki jih je treba še naprej gojiti in rejo pospeševati s pomočjo dobrih bikov.

Načelnik okrožne kmetijske zbornice ekonomskega svetnika g. J. Glantschnig je izrazil veselje nad dejstvom, da je delo rejcev na pravi poti. Nagradencem je izročil denarne nagrade, ki jih je darovala Kmetijska zbornica za Koroško, in razne častne nagrade različnih družb. Posebno je omenil rejce, ki so dobili nagrade, kot: Rutar Andrej iz Orličev vasi za kravjo družino, J. Glantschnig za najboljšo brejo telico in Manner za najboljšega bika.

Načelnik zadruga g. Glantschnig iz Doba se je zahvalil vsem, ki so prispevali k dobremu uspehu razstave. Tu so sedaj živino razstavili in ocenili, nagrade naj bodo pa znak uspeha in kvalitete. Kar še manjka, je treba nadoknaditi, predstavljena kvaliteta naj bo nakazana pot za bodoče delo. Pri pravilni krmi je treba izrabiti pravo govedo, ki je uporabno doma pri delu in ki je tudi izbiričnemu kupcu všeč. Ko bo to urejeno, bo dosežen visok cilj pri stavljenih nalogi.

Prodajalna s pogodbeno delavnico nemških HOLDER FENDT in NORMAG DIESEL-TRAKTORJEV

10, 12, 15, 22, 28, 35, 45 PS

Nepogrešljivi traktorji z dodatnim orodjem za vsakega kmeta, za vsako obrtno in industrijsko podjetje.

Zahtevajte posebno ponudbo ali obisk našega zastopnika:

HANS WERNIG, trgovina s stroji

CELOVEC - KLAGENFURT, Paultschgasse 13 - telefon 35-02

„Umetna krava“ za proučevanje živinskih bolezni

„Umetno kravo“, čudovit stroj iz steklenih cevi, gumijastih spojk in podobnih parafraz kemikov imajo v laboratorijih velike ameriške tovarne farmacevtskih izdelkov „Pfizer Company“ v Terre Haute v ameriški zvezni državi Indiani. S pomočjo tega stroja ugotavljajo, kaj se dogaja s hrano, ki jo použije žival, kake organske spremembe se z njo vršijo in kako bi lahko uporabili te izsledke.

Omenjena tovarna izdeluje večino svojih preparatov za človeško uporabo, vendar je usmerila svoja raziskovanja tudi na kmetijsko področje in to je dovedlo do konstrukcije „umetne krave“, ki „funkcionira“ skoraj enako kot prava živa krava.

Družbeni znanstveniki so že dolgo delali poskuse z živimi živalmi, katere tudi še zdaj uporabljajo pri svojih študijih, vendar pomeni za razna področja raziskovanj

dognali, da živali, ki dobivajo kake proteine — zlasti od mesnih odpadkov — bolje rastejo in proizvajajo kot druge. Odkrili so, da prašiči, katerim dajejo neki stranski pridelek od produkcije antibiotikov, kateri je do zdaj šel med odpadke kot brez vrednosti, dorastejo v 5 namesto 6 mesecev.

Ti nekdanji odpadki so od produkcije vitamina B-12; odpadkov je bilo toliko, da je njihovo odvažanje postalo pravega problem. Ti poskusi so rešili to vprašanje, poleg tega pa še dali prašičerjem na razpolago novo krnilo znatne vrednosti.

V zahodnih ameriških državah je lani suša povzročila, da je bila živina ponoči slepa, podnevi pa slabše videla, porastlo je tudi število splavov. Pfizerjevi znanstveniki so dognali, da je temu krivo pomanjkanje vitamina A in tako so lahko našli potrebni lek.

Čeprav posveča Pfizerjeva družba največ pozornosti izdelovanju antibiotikov za človeško uporabo, je odkritje vitamina B-12 dovedlo do povečanja raziskavanj na področju živinoreje. Zato je pred letom dni prevzela bivšo vojaško bolnišnico in jo preuredila za raziskovanja na tem področju v zvezi z izdelovanjem penicilina, streptomina, teramicina, magnamicina in drugih antibiotikov.

Na novo so zdaj ustanovili oddelek za prodajo novih kmetijskih izdelkov.

ZANIMIVOSTI

NOV BRITANSKI AVTOMOBIL S PLASTIČNO KAROSERIJO

Na predvečer otvoritve britanske avtomobilске razstave v Londonu je tovarna, ki izdeluje štiri-litrski salonski voz „Jensen“, objavila, da izdeluje sedaj ta avtomobil, ki doseže brzino nad 160 km na uro, tudi z ojačeno plastično karoserijo. Plastični material, v katerem je med drugim tudi steklena volna, je bolj prožen in je zato karoserija manj dovzetna za vse manjše poškodbe, do katerih navadno pride ob dotiku avtomobila z drugimi predmeti. Plastična karoserija je na izgled tako popolna, da je ni mogoče ločiti od kovinske.

Našim gospodinjam

Domače milo

Marsikatera izmed vas, drage gospodinje, si gotovo sama skuha doma milo. Nekatere pa bi si ga morda rade skuhale, če bi ga znale. Ker pa je izdelovanje domačega mila velike važnosti za varčne gospodinje, vam hočemo danes postreči z receptom.

Za izdelovanje mila sta potrebni maščoba in lug. Maščoba je vsaka dobra, kakor: razni odpadki masti, loj, pokvarjena mast in ocvirki, olje, mast neužitnih prašičev itd. Za kuhanje mila je več različnih receptov. Napisali vam bomo preprostega, a preizkušene. Neka gospodinja že več let kuha na ta način milo. Nikoli se ji ni še pokvarilo in perilo z njim dobro opere.

Vzemi na 4 kg maščobe 1 kg lužnega kamna (Laugenstein) in 11 litrov mehke vode (kapnice, deževnice ali rečnice). Vse

to pristavi v primerno velikem loncu k ognju. Ko zavrže, pusti še kuhati približno 2 uri. Med kuhanjem maso večkrat premešaj, sicer vzkipi in to škoduje kakovosti mila. Ko je mešanica vrela že približno 2 uri, jo zajemi malo v žlico. Če se v žlici hitro strdi, tedaj je milo kuhano. V nasprotnem slučaju ga še nekaj časa kuhaj.

Kuhano milo zajemaj z zajemalko in ga zlivaj v primerno velik, z mokro krpo obložen zabojček ali močno škatlo. Čez noč se milo strdi. Drugi dan ga stresi iz zabojčka in ga z žico razreži v primerno velike koščke. Tega mila je približno 11 kg, seveda se še precej usuši.

Tekočino, ki se pri kuhanju mila usede na dno, uporabi za čiščenje poda ali za zelo umazane kose perila.

Krpanje

Prvo in glavno pravilo je: zamási vsako luknjo, dokler je majhna. Vzemi nit, ki po trpežnosti in barvi najbolj ustreza raztrganemu blagu. Prešij blago na vse štiri strani za prst širše, kot je velika luknjica. Preko raztrganega mesta napravi gosto mrežo. Čim gostejša je mreža, tem trpežnejša bo.

Ako je raztrgano mesto tako veliko, da moraš uporabiti krpo, krpaj takole: izreži raztrgani del blaga pravokotno in ga položi na ustrezajoče blago ter odreži novo krpo, ki naj bo na vse štiri strani za prst širša od stare krpe. Novo krpo prišij na luknjo tako, da pride za prst krpe čez blago. Ta rob krpe potem zavijaj in prišij z lahkim vbodom. Tako narédi le pri perilu. Pri oblekah pa ti tega roba ni treba prišiti, pač pa ga samo obšij, da se nitke ne razpletajo.

Pri črtkastem blagu pazi, da se črte na vzorcu oblačila ujemajo s črtami krpe.

Hitreje kakor z roko zakrpamo luknjo s šivalnim strojem. Raztrgano mesto napremo v okvir. Nekateri šivalni stroji imajo posebno nožico za krpanje. Če pa te nimamo, nožico odvijemo. Med mašenjem pomikaš raztrgano mesto sem in tja; najprej vzdolž, nato še povprek. Na ta način mašiš tudi nogavice. Vendar je za to delo potreben poseben višji okvir, na katerega natakneš nogavico.

Triko-perilo mašimo in krpamo vedno z roko. Paziti je treba, da se blago ne raztrga. Če po nesreči raztrgamo še precej dobre obleke, jih zakrpamo z nitko, ki jo potegnemo iz enakega blaga.

Zakrpamo mesto pokrijemo z mokro krpo in zlikamo.

Kuhinja

Pravilno ravnanje z mlekom in surovim maslom

Če z mlekom ne ravnamo prav, lahko uničimo velik del vitaminov in redilnih snovi. Hraniti ga moramo na mrzlem prostoru v pokriti posodi. Za kuhanje mleka moramo uporabljati vedno isto posodo, v kateri ne kuhamo ničesar drugega. Pred kuhanjem oplaknemo posodo z mrzlo vodo, da se mleko ne prismoči.

Mleko naj zavre hitro. Temperatura med 25–40° C je za razvoj bakterij najugodnejša, zato moramo paziti, da se mleko hitro shladi in ne ostaja ne pri segrevanju in ne pri ohlajevanju pri navedeni temperaturi. Ohlajamo ga v mrzli vodi. Predolgo kuhanje uničuje v njem vitamine in druge sestavne snovi.

Surovo maslo hranimo na ta način, da ga natlačimo v lončeno posodo in zalijemo s slano vodo. Posodo zavežemo s celofanskim papirjem ter jo postavimo v hladen, temen prostor. Paziti pa moramo, da je zrak v prostoru brez vsakega vonja in da ni v bližini močno dišečih snovi, kajti maslo se rado navzame tujega vonja.

Pod vplivom svetlobe, zraka in toplote postane maslo žarko. Žarkemu maslu izboljšamo okus, če ga dobro prenetemo v vodi, ki smo ji dodali nekoliko jedilne sode. To vodo večkrat premenjamo. Zelo žarko maslo prekuhamo z veliko količino

vode. Ko se strdi, ga poberemo iz vode, ponovno raztopimo in nalijemo v posodo, v kateri ga nameravamo hraniti.

JABOLČNA PITA

Potrebuješ: ½ kg moke, 20 dkg presnega masla, 2 rumenjaka, nekaj žlic vina ali smetane, žlico sladkorja, nekaj zrn soli, limonovo lupino in jabolka.

Presno maslo zdrobiš med moko, prideni rumenjake, vino, sladkor, nekaj zrn soli in drobno zrezane limonove lupine. Iz tega hitro napravi testo. Nato ga razvaljaj, položi na pločevino, potrosi z na listke zrezanimi jabolki. Jabolka potrosi s sladkorjem in cimetom. Iz ostankov testa naredi povrhu mrežo, pomazi z jajci in speci. Pečeno potrosi s sladkorjem in jo zreži na poljubne koščke. Na mizo daš lahko toplo ali mrzlo.

OCVRTE JABOLČNE REZINE

Potrebuješ: jabolka, jajca, nekaj žlic mleka in nekaj žlic moke.

Iz jajčk, mleka in moke naredi malo bolj gosto testo kot za omleto. Jabolka olup, odstrani jim peške, zreži na pol cm debele rezine, pomakaj jih v pripravljeno testo in jih ocvri v vroči masti. Ocvrte potrosi s sladkorjem. Pravtako lahko ocvreš sveže češplje in drugo sadje.

NOVA SIGNALNA NAPRAVA PROTI POŽARU

Nedavno so v Veliki Britaniji izdelali novo signalno napravo proti požaru, ki obratuje s pomočjo radioaktivnega vira in katere življenjska doba je 1000 let.

Nova naprava, ki ima velikost navadne električne žarnice, je tako občutljiva, da že najmanjšo količino dima vsrkajo takozvani delci alfa, katere izžareva posebna radioaktivna snov. S tem se sproži električni kontakt, ki po svoji strani vključi alarmno pripravo.

Korošci, zavarujte pri KALABRAND!

(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel.: 18-46, 18-47

Was **RADION** wäscht wird wirklich weiss!

Kuj me življenje, kuj . . .

Če sem kremen, se zaiskrim,
če jeklo, bom pel
če steklo, naj se zdrobim.
(O. Zupančič)

V človeškem življenju se menjavajo veseli in žalostni časi. V življenju mnogih ljudi prevladujejo le žalostni dnevi. „Življenje je trpljenje“, pravi pregovor.

Tudi mladi ljudje naletijo v življenju na težave: težke preizkušnje, delo brez uspeha, neizpolnjene želje, nerazumevanje, telesno trpljenje, bolezni, itd.

Pravi značaj se pokaže v tem, kako človek prenese udarce, ki mu jih življenje pošilja. Mnogi siromašni ljudje zavidajo bogatejše, mnogi zavidajo bolj učene, sposobnejše, a ne pomislijo, da trpljenje nikomur ne prizanaša in vsakogar prizadene na svoj način. Preprosti ljudje, ki živijo skromno, so lahko veliko bolj srečni kot še taki bogatini. Sreča je le v srcu in zanjo ni treba bogatije.

Trpljenje prenašajo ljudje različno. Nekateri so sitni, zadirčni, se prepirajo in se hočejo težav otresti, čeprav ni mogoče. To so surovi ljudje. Drugi v trpljenju klonejo, brez volje in moči tožijo in jokajo nad tem, kar se ne da spremeniti. To so slabiči. So pa tudi ljudje, ki jih sicer udarci življenja bole, ki n. pr. iskreno žalujejo za umrlo materjo, a se zavedajo, da se v ognju trpljenja kujejo najboljši značaji.

Lahko si siromašen in srečen, a tudi bogat in nesrečen. Lahko si bolan in srečen, a tudi zdrav in nesrečen. Lahko si tudi slep, a kljub temu srečen, a z zdravimi očmi nesrečen. Vse zavisi od tega, kako preborevaš trpljenje v sebi. Zato se takole odloči, če hočeš sebi dobro:

TRPLJENJE HOČEM IZRABITI ZA VZGOJO SVOJEGA ZNAČAJA, KAJTI VEM, DA DOBRO PRENESENA BOL NAPRAVI DUŠO BOLJŠO! DA JO VSAKO ZAPOSTAVLJANJE IN PONIZANJE OLEPŠA; VSAKA ZADRŽANA JEZA OKREPI. VDANO TRPLJENJE V BOGU NAS NAREDİ BOLJ ZNAČAJNE.

ZVEZDICE

Skoz okno gledam in tugujem,
ko na nebu tisoč zvezd žari.
Tiho zvezdice sprašujem:
„Katera zame plameni?“

A zvezde žarke trepetajo,
ugašajo, spet zažare,
bolesti moji se smehlajo
in nič mi ne odgovore.

M. H.

STARI PREKOPI V MEZOPOTAMIJI

Arheologi so odkrili v Mezopotamiji dolgo mrežo namakalnih prekopov, o katerih menijo, da so bili zgrajeni pred šest tisoč leti. Je to znak visoke civilizacije teh krajev že pred tolikimi leti.

ZA VSE SVETE:

Tema na grobovih

Ne, zares bi si Zdenka Navrátilova nikdar ne bila mislila, da se bo poročila in ne bo učiteljica. Oče, vdovec, jo je pripravil na to že iz otroških let. Ko je končno dobil mesto postajenačelnika skoro na meji, je Zdenka študirala nedaleč v mestu na učiteljsku. Učila se je sicer dobro, vendar se je še bolj veselila doma, kjer je z veliko ljubeznijo pomagala pri gospodinjstvu.

Po maturi je teta odšla od njih, ker ji baje ni prijal znak. Zdenka je rada ostala doma, dokler ne bo dobila mesta; mest pa je itak primanjkovalo. In bila je čisto zadovoljna, ko je očetu teknil obed ali ko so jo znanci pohvalili, kako lepo obleko si je naredila. Na njihovi postaji je bilo vedno veselo. Poleti je bilo mnogo turistov, ki so prirejali izlete v bližnje gore, pozimi pa smučarjev, ki so imeli tu pripravna pobočja. V bližnji občini je bila lepa družba, kamor je zahajala Zdenka z očetom.

Nekoč je po počitnicah prišel v kraj nov učitelj, Jaroslav Dvořák, suh, visok, s črnimi lasmi, ki so mu padali na čelo. Bil je dober družabnik in je prinesel v družbo novega življenja. Zbral je nekaj diletantov, sam je bil obenem režiser in junak. Gospod predsednik je sifiral in Zdenka je pomagala, kjer je le mogla.

Ko so prvič igrali „Lucerno“, je bil dogodek za vso okolico. Dvakrat so jo ponovili. V vsej dvorani ni nihče niti dihal, ko je mlinar — gosp. učitelj — govoril:

„... branil bom svojo pravico proti vsem in je ne odstopim nikdar, tudi če bi se pri tem zrušil...“
Razpete roke gospoda učitelja niso branile samo lipe na odru, branile so ves njihov kraj.
In ta trenutek je odločil Zdenkino usodo.
Tudi ona je hotela igrati in je bila srečna, ko je

Za mladino in prosveto

VEČ V GLEDALIŠČE!

Letošnja zimska sezona v celovškem mestnem gledališču je nedvomno najbogatejša po sporedu od vseh dosedanjih povojnih in kakor je začetek pokazal, bo tudi po kakovosti prednjačila.

Gledališki program obsega vse vrste operne in dramske umetnosti. Poleg standardnih operet in klasičnih oper postavi vodstvo gledališča vsako leto na oder tudi nekaj modernih del iz svetovne literature, tako da sta zajamčena tudi napredek in sodobnost gledališča.

Pri izbiri del bi si na vsak način želeli več upoštevanja slovenskih avtorjev in skladateljev. Od jugoslovanskih avtorjev bi kak Begović ali Nušić prav lepo dopolnila spored.

Celovško mestno gledališče je danes na zelo visoki stopnji, kar je v prvi vrsti zasluga ravnatelja g. Knappa, ki je že več let na čelu te najpomembnejše kulturne ustanove. Ne bi pa bilo mogoče postaviti kar vso sezono celovečerne programe, če ne bi seveda tudi dežela z velikimi finančnimi podporami pomagala. Le tako je mogoče

poživiti oder z nastavljanjem novih igralcev in pevcev, katere je treba pripeljati iz drugih kulturnih središč. Izmenjava umetnikov je pogoj tudi za zanimanje občinstva.

Moremo reči, da se je v Celovcu zanimanje za gledališče v zadnjih letih izredno dvignilo in predvsem posplošilo. Tudi v tem ima največ zaslug prav iznajdljivost ravnatelja g. Knappa. Njegovo stališče je, kar je edino pravilno: Gledališče naj bo tudi finančno dostopno vsakomur. Gledališče naj ne bo, kakor je bilo še pred leti, samo zbirališče „boljše“ družbe.

Da pa bo smisel za gledališko umetnost dobil čim več razmaha med preprostimi ljudmi, je treba predvsem, da je vstopnina poceni. Vstopnina za gledališče naj ne bo dražja kot v kinu. In res se je prav letos ravnatelju Knappu posrečilo to izvesti.

Celovško gledališče je nemško — nedvomno —, toda umetnost ima svoj lastni jezik in plemenito nalogo človeka izobraževati in notranje izboljševati. Tudi naši prosvetarji naj hité v gledališče, kjer se bodo mogli kaj naučiti tudi za svoje prosvetno delo na deželi.

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

UGODNA BILANCA BENESKEGA BIENALA

Letošnji bienale v Benetkah je v prvem mesecu obiskalo 44.000 obiskovalcev, kar je za okoli deset tisoč več kot pri prejšnjih razstavah. V istem času so prodali sto del v vrednosti 20 milijonov lir. Avstralija, Indija in Japonska so predložile zahtevo po zgraditvi lastnih paviljonov v parkih Svete Helene, vendar pa je odobritev tega odvisna od zgraditve že močno potrebnega novega osrednjega paviljona.

VEŠČ PREPISOVALEC

V Franciji imajo majhen kulturni škan-dal. Gre za plagatorstvo, ki so ga sicer precej pozno odkrili, pozno zato, ker so grešnika že prej izvolili v Akademijo nesmrtnikov.

Pierre Gaxotte je znan zgodovinar, ne le v Franciji, marveč tudi drugje. Zaradi njegove knjige „Zgodovina Francije“ je bilo prelitega precej črnila in nekatera njegova dela so doživela visoko naklado in zelo veliko število izdaj. To velja n. pr. za „Stoletje Ludvika XV.“ Prav v tem delu je pisec

v uvodnih besedah napisal nekako takole: „Slednjič se moram obtožiti še enega velikega greha! Izposodil sem si namreč naslov knjige pri avtorju, ki je pisal pred več kot stoletja Ludvika XV.“ Če je dovoljeno, da si vzameš ustrezno gradivo tam, kjer ga pač najdeš, mi mora bralec pač priznati, da bi le težko zajel pri boljšem viru.“ Toda sedaj je prišlo na dan, da Voltaire ni bil edini vir, kjer je pisec zajemal, pa ne le naslove, ampak cela poglavja. Neka francoska revija, ki je plagiat razkrila, prinaša konkretne primere, iz katerih je razvidno, da je Gaxotovo „Stoletje Ludvika XV.“ skoraj samo parafrazirana izdaja knjige Jacquesa Bainvilla „Zgodovina Francije“, izdana l. 1924.

REŠITEV

V ateljeju našega risarja

Sliki se razlikujeta v 8 sledečih stvareh: 1. Risalni žebliček spodaj desno. — 2. Žebelj zgoraj desno. — 3. Risalni žebliček sredi zgoraj. — 4. Trak čez tubo spodaj levo. — 5. Podolžna črta na svinčniku, ki leži na desni strani počez. — 6. Dlake čopiča levo zgoraj. — 7. Trikotnik desno spodaj. — 8. Diagonala v kvadratu levo zgoraj.

kraje . . .

Zdenkica je bila prelep otrok in, ko jo je dedek ob nedeljah jemal s seboj v cerkev in na pokopališče, se je vsakdo ozrl za njo. Nosila sta šopek na grob in dedek je moral vedno znova pripovedovati o ateku. Spominjala se ga je največ s slik, ki jih je imela mamica zvezane s črnim trakom v krasno vezeni škatlici. Toda vedela je vse o očetu. Vedela je, da je bil v vojni v Rusiji, da se je tam boril za česko svobodo in da mu je prsi prestrelila avstrijska puška.

Vedno je ponavljala: „Avstrijska puška, kajne, dedek . . .“

Vedela je, da je atek ljubil njihovo vas, da je ves ta kraj ljubil njega in se rad spominjal nanj. Vsakdo je obžaloval: „Škoda, da ga ni tu . . .“ Vedela je, da je zdaj v nebesih, da gleda dol k njim. Veselila se je na vernih duš dan. Dedek ji je povedal, kako čakajo vse mrtve duše, da se na njihovem grobu zasveti lučka — pa najdejo pot domov in si pogledajo kraj, kjer so tako rade živele. Samo eno noč v letu jim je dovoljeno zapustiti nebesa in na žarkih spominov zleteti na zemljo. Zato je Zdenkica tako težko čakala vernih duš dan, da bi mogla prižgati lučko na atkovem grobu in tudi dosti svečk, da bi njihov žar segel visoko, visoko.

„Kajne, dedek, da jih očka vidi?“

*

Minila so leta, Zdenkica je rastla, postala je razumno dekletce. Letos je dobro vedela, da imata mamica in dedek veliko skrb in žalost, ki jima črtata gube v obraz. Videla je, da se mnogo znancev seli iz vasi — — — toda oni se niso odpeljali. Zakaj in kam? Tu je njihova domovina, hišica in pokopališče — — — kam naj bi šli?

In tako so ostali. Več dni niso šli niti iz hiše, poslušali so radio, navijali ga samo na tiho. Verovali so, še vedno so verovali —

Nekega večera je Zdenkica stopila v sobo, kjer je

MLADINA PIŠE:

Katere barve se nam podajo

V zadnji številki „Našega tednika“ smo brale z zanimanjem članek o modi, v katerem dopisnica zavzema jasno in pravo stališče do mode, kakor se pač spodobi za kmečko dekle. Ker smo se zabavale v tem kottičku mladinske strani o modi in podobnem, sem se danes namenila, da vam podam nekaj misli o barvah.

Barva obleke bi nikoli ne smela biti slučajna, marveč bi jo morala nositeljica skrbno in s preudarkom izbrati.

Rdeča barva je najkrepkejša. Nekateri žene in dekleta se odenejo v rdečo, kadar so obupane, slabe volje, nerazpoložene. Ta barva namreč ne vpliva blagodejno samo na lastno razpoloženje, nego tudi na razpoloženje okolice. Zato tudi ugodno deluje na zdravje. Visokim postavam se ne podaja živordeča barva, bolj se jim poda vinsko rdeča.

Zelena barva je barva mladosti, nade, miru in zdravih živcev. Zato priporoča neki večak to barvo za domače obleke in obleke v uradih, kjer delo čestokrat dovede do živčnih pretresljajev. Olivno zelena barva se poda le izredno lepim dekletom in ženam.

Rumena barva je priljubljena otrokom in mladini vobče. Barva sonca vpliva živahno, veselo. Kdor se bavi z deco, naj se večkrat obleče rumeno.

Modra barva lahko vpliva tužno, posebno ako je temna. Zato je prav, da jo osvežimo z našitki bele, svetlorožnate ali rumenka-te barve. Živomodra barva jako slabo vpliva na blede obraze, ker jim daje videz že večje bledote. Sinjemodra barva se lepo podaja otrokom, zlasti če so zlatolasi.

Siva barva daje pojavi svež in športni videz, ako jo nosijo mlade. Starejše žene naj bodo pri izbiri oprezne, ker jih dela siva barva še starejši. Potrebno je, da jo poživijo z belimi okraski.

Za rjavo barvo velja isto. Elegantna je, a treba paziti, da ne postane dolgočasna.

Črna je jako priljubljena, ker daje eleganco in dostojanstvo. Poda se skoraj vsakomur; edino previtkim, jako velikim in zelo bledim pojavam podeljuje črna barva mrtvaški videz. Kombinirati jo moramo vsakakor s kako drugo barvo. Črna obleka je jako hvaležna, ker je skoraj vedno primer-na. Tudi če ni več krojena po zadnji modi, ne moti, ker ne učinkuje vsiljivo. Vsaka žena in vsako dekle naj bi po možnosti imela v zalogi eno obleko dobre kakovosti, ker črno blago mora biti finejše, kakor n. pr. blago kake drugobarvne obleke. Zato pa tako obleko lahko nosimo in jo prenavljamo.

Živobarvne obleke si lahko privoščijo le one, ki imajo večjo zalogo oblačil. Preveč vidne so, da bi jih mogli stalno nositi. Kdor ima malo obleke, naj se oblači temneje in solidneje. Tudi starejšim in starim najelegantnejše pristojno temno, predvsem črno oblačilo. — Kričeče barve podčrtavajo starost, zato se podajajo le mladini.

Vaša prijateljica.

ob šepetajočem radiu klečala mamica, na sklenjene roke pa so ji padale težke solze:

„Hvala ti, o Bog, da ni več živ! Samo da on ni živ.“

Že ni bilo nobenega upanja več, toda ostali so dalje — kam naj bi šli, ko je tu njihov dom!

Prišli so žalostni oktobrski dnevi, prišel je november. Na pokopališču so se zasvetile lučke. Tudi na vseh zapuščenih grobovih. Mamica in dedek sta se jih spomnila. Dan se je nagibal k večeru, v mali vili ni nikdo spregovoril. Dedek je ždel v svoji sobici, a mamica je s solzami močila stare slike ruskega redova in zdaj pa zdaj šepetala: „K sreči, da tega ni dočakal, k sreči, da ne ve ničesar o tem“ — — — kakor da bi to bila edina njena rešitev.

Zdenkica je zrla skozi okno; počasi se je mračilo, sence so padale s hribov. Kmalu bo tema, večer pred vernimi dušami. Moj Bog, na pokopališču pa gorijo lučke, žaré v temo kot mali svetilniki dušam mrtvih, katerim je nocoj dovoljeno priti na zemljo, kjer svetijo lučka na njihovem grobu — — —

Prav tiho je vstala Zdenka; prav tiho je zbežala z doma, čez cesto, po stezi med vrtovi, navkreber k beli cerkvi. Kaj zato, če so vrata zaprta, tam zadaj je preskočila nizki zid. Kaj zato, če se spomeniki blešče kakor prikazni in križi grozeče štrlijo. Mora hiteti, nima časa, da bi se bala!

Kakor senca bega od groba do groba, ugaša lučke, svetilnike mrtvih. Sence velike ljubezni, velike žalosti.

Že je pri atkovem grobu — s težkimi solzami pogasi tu vse lučke. Ne, atek se ne sme vrniti po žarkih spominov v svojo vas, ne sme tega izvedeti — — —

Iz Češkega

NOV KOLPINGOV DOM V CELOVCU

Nov vajeniški dom v Celovcu bo gotovo pripomogel, da bodo starši še z večjim veseljem zaupali svojo mladino v oskrbo Kolpingovemu društvu.

Sredstva za gradnjo so prispevale cerkvene oblasti, katoliške organizacije in mestna občina. Na tem mestu hočemo omeniti nekatere vodilne celovške tvrdke, ki so s svojimi strokovnimi sposobnostmi in izkušnjami uresničile delo, za katerega je napravil načrte arhitekt dipl. ing. Franc Lukesch.

Vse te prostore je v prijetnem svetlem tonu opremila tvrdka Franz Fleischmann, Celovec, Viktringer Ring, z eternitnimi ploščami na angleški način z dvojnim kritjem.

Španske stene v prni kopalnici je zgradila iz poznanih znanih eternitnih plošč, ki so sijajno uporabljive kot prevleka za stene ali pohištvo. Tvrdka Franz Fleischmann se toplo priporoča za vsa naročila iz te stroke.

Tvrdka Ferd. Jergitsch v Celovcu Priesterhausg. 4 je največja tvrdka za železne ograje. Postavila je v najkrajšem času lepo in stabilno končno ograjo iz

štiriglate jeklene žice — t. j. ograja, ki meji na Viktringer Ring.

Stavbena mizarška dela v novi Kolpingovi hiši je izvedla našim krogom najbolj poznana tvrdka J. Völker, Celovec, Villacher Ring 45-47. Elegantna štiridelna glavna vrata v veliko dvorano so njeno delo, res vzor lepega in praktičnega sodobnega mizarstva. Tvrdka Völker je vgradila tudi ostala vrata, ki so iz Novopan-materiala in daje prostorom posebno akustiko in toplotno izoliranje. Vsa mizarška dela je ta tvrdka izvršila iz najboljšega in najtrpežnejšega materiala. Tvrdka Völker izvršuje vsa

Alois Romanin Wwe.

SOBNO SLIKARSTVO,
PLESKARSTVO IN LAKIRANJE

CELOVEC-KLAGENFURT, Lidmanskýgasse 25
Telefon 27-81.

TOVARNA POHIŠTVA IN GRADBENO MIZARSTVO

Bogata zaloga pohištva vseh vrst iz trdega in mehkega lesa
Oblaznjeno pohištvo in preproge. Telefon 57-25

CELOVEC-KLAGENFURT, VILLACHER RING 45-47 (SCHILLERPARK)

dela najsolidnejše in po konkurenčnih cenah in jo ponovno priporočamo.

Številne zavese, pregrinjala in tudi odrsko zaveso je posredovala in dobavila tvrdka Nedelko, Celovec, 8.-Mai-Strasse, strokovna trgovina za preproge, tekače, obloge, pregrinjala, zavese in gradl za blazine. Vse zavese in pregrinjala v Kolpingovi hiši so okusno izbrane in so primerne prostorom. Tudi za postelje v spalnicah so uporabili odlični Nedelkov gradl.

Stene sob je poslikala ugledna celovška tvrdka Romanin-vdova. Pleskarski vzorci so nadvse primerni in različni otenki vzbujajo občutek vedrosti.

Prezreti ne smemo pomembnosti tvrdke ing. L. Wilfan, Celovec, Theatergasse 4. Ta tvrdka je izvedla posebno važne montaže kot strelovod, električne inštalacije, odrsko razsvetljavo in vsa klju-

čavničarska dela. Zmogljivost tvrdke je splošno priznana in tudi z deli v Kolpingovi hiši je potrdila svoj sloves.

Hladilne omare v lastni novi gradnji so od tvrdke M. Kraßnitzer, ki je že 30 let priznana za strokovna dela na tem področju. Ta tvrdka tudi izvršuje vsa popravila in predelave po svoji znani solidnosti. Na novo izdeluje hladilne naprave za gospodinjstvo, obrt in industrijo, hladilne naprave za gostilne, točilnice in espresso, kakor tudi hladilne naprave za kmetstvo gospodarstvo.

Posteljno perilo oziroma vso posteljnino je dobavila trgovina Franz Rauter iz Celovca, 10.-Oktober-Strasse 20. Vse stvari so bile sešite in prirojene v lastni delavnici te tvrdke, ki je poznana po svoji solidnosti in nizkih cenah.

Poročilo o otvoritvi priobčimo prihodnjič.

NEDELKO

- Blago za pohištvo
- Modrocni gradl
- Tapetniško in plastik blago
- Blago za pregrinjala in dekoracije

CELOVEC — KLAGENFURT, 8.-Mai-Strasse 11

Gradnja avtomatičnih električnih hladilnih naprav za industrijo, obrt in gospodinjstvo

Martin Kraßnitzer

CELOVEC, ST.-RUPRECHTER-STRASSE 8
Lastna specialna delavnica, popravilnica in predelovalnica.
NASVETI — NAČRTI — MONTAŽA

Elektro-inštalater in ključavničarski mojster z uradno koncesijo

ING. LEOPOLD WILFAN

Izdelava načrtov in izdelava naprav za električno razsvetljavo in pogon, zaščitnike pred strelo, gradbeno ključavničarstvo in železne konstrukcije vseh vrst.

CELOVEC-KLAGENFURT, THEATERGASSE 4 — Tel. 31-60

Ograje in plotovi

vseh vrst, pletene in mrežaste ograje, zaščitne in škarjaste ograje, balkonske in stopniške ograje z železnimi in Alu-tečaji, ograjni stebrički, žičnati modroci, žične vrvi, rešeta

Ferd. Jergitsch Söhne
CELOVEC-KLAGENFURT
Priesterhausgasse 4

POSTELJNO PERILO — POSTELJNINA — OPREME
za hotele, ustanove, zavode in gospodinjstvo.
Strokovna postrežba s kvalitetnim blagom

samo iz lastne izdelovalnice — izgotovljeno ali po meri

Izdelovalnica perila

FRANZ RAUTER

CELOVEC - Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 20, Telefon 52-77

Prodajamo poceni

in dobro v celovški prodajni centrali ENZI, 8.-Mai-Str. 40 (Tel. 46-07), v bogati izbiri ženske čevlje, ženske obleke, plašče, dobro ohranjene obleke, moške čevlje, posteljne klope, otomane, otroške vozičke, spalnice iz trdega lesa in predmete vseh vrst.

Lederbekleidung nur beim Erzeuger. Wernisch Friedrich, Villach, Italiener Strasse 22. — Qualität entschieden!

Ortopedična delavnica
FRANZ TRAUNER
bandažist
CELOVEC - Klagenfurt
Lidmanskýgasse 22
Dobavlja tudi za bolniške blagajne.

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely
Celovec-Klagenfurt
Obstplatz 2-I.

Kupuj pri proizvajalcu, kjer dobiš dobro blago poceni.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
STADTTHEATER

Od 29. do 31. 10.: „Peppino und Violetta“

PRECHTL

Od 22. do 28. 10.: „Elfenbeinjäger“ (afriški originalni film)

Flanelaste rjuhe šil. 35.—
Barhantaste haderce šil. 9.50
Moške srajce šil. 29.90
Lepe odeje šil. 119.—

Gregor Sattler & Co.
Celovec, Heuplatz 7

Modroce, tapcirano pohištvo, dobro in poceni samo pri proizvajalcu Johann Ortner, Beljak, Widmangasse 31 ter Ringmauergrasse Nr. 11.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

KUPIM
Priložnostni nakupi: enoosni priklopniki, osi za priklopnike, železna platišča (Felgen) in vzmeti SCHROTTVERTRIEB Franz Rumwolf, Klagenfurt, Flatscher Strasse 18, telefon 37-78.

Štedilniki s centralno kurjavo (gretje sobe iz štedilnika), štedilniki s kotli na pritisk, štedilniki z bakrenimi kotli, domače krušne peči, dvonadstropne s prekajevalnico s kurjavo na les ali elektriko, Sepp Krobath, gradnja peči in štedilnikov, St. Vid na Glini - St. Veit a. d. Glan, obisk in ponudba brezplačno.

Flanelske rjuhe 48.—, damske garniture tople 16.—, haderce, krasne 10.—, moške srajce 38.—, STOFFSCHWEMME, Klagenfurt, Marktplatz.

Električni aparat za britje, to je darilo za „Njega“

OTTO GAGGL
Beljak — Villach

Neprekosljivi Hooverpralni stroji, kuhinjski stroji, sesalci prahu za tebe, za mene, za vse!

pri
HAAS & CO.
CELOVEC, Bahnhofstr. 3

Voljo živo da SCHLEPPE-PIVO

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU
Nedelja, 31. oktobra: 07.00 duhovni nagovor. — 07.05—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 1. novembra: 07.00—07.20 „Vsem živim vernim dušam...“ — Torek, 2. novembra: 13.55 do 14.10 Poročila in objave — Zdravniški vedež. — 14.10—14.25 Ivan Cankar: Njen grob. — Sreda, 3. novembra: 13.55—14.05 Poročila in objave. — 14.05—14.25 Jugoslovanska rapsodija. — 18.45—19.00 Za ženo in družino. — Četrtek, 4. novembra: 13.55 do 14.05 Poročila in objave — 14.00—14.25 Razvojne črte slovenske proze (V). — Petek, 5. novembra: 13.55 do 14.05 Poročila in objave. — 14.05—14.25 Za naše male poslušalce. — 18.45—19.00 K'k je bou in k'k je še kej... (III). — Sobota 6. novembra: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — Nedelja, 7. novembra: 07.00—07.05 Duhovni nagovor. — 07.05—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Kolesa, motorji, različni štedilniki, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovški mehanični delavnici

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak
MEHANIČ IN KLJUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschal-Konrad-Pl. 1

Hiša dobrega pohištva 4 PREDNOSTI:

1. Ogromna izbira — nad 100 kompletnih pohištvev 2. Najboljše in najcenejše pohištvo v Avstriji. — Spalnice iz trdega lesa samo 3.900 šil. 3. Plačila na obroke brez obresti 4. Dostava na dom z lastnim posebnim avtomobilom.

STADLER-MÜBEL

CELOVEC — Klagenfurt, Theatergasse 4

SE JE ČAS ZA VAS

Nudimo vam slovensko pratiko za leto 1955, razne slovenske in nemške molitvenike kakor tudi leposlovne knjige ter šolske potrebščine.

KNJIGARNA

A. MADER
PLIBERK

Vse hiti v trgovsko hišo KOROŠKA

G. UMSCHADEN

Celovec-Klagenfurt am Fleischmarkt